

Iskra

43

Slavka Šinigoj — v Iskrinih Elektrolitih od prvega dne.

30 let Elektrolitov

Le redko kdo v Iskri je doslej preživel takšne vzpone in padce kot mokronoška Iskra — Tovarna elektrolitov. Ta tri desetletja, ki jih proslavljajo prav te dni, so dejansko minila v skrajnostih — od takšnih, najbolj kritičnih, ko je bila usoda: tovarne že skoraj zapечатena, do sedanjega vrhunca, ko so Elektroliti daleč najbolj uspešni v DO Elementi kot tudi v trebanjski občini. Da je temu tako, potrjujeta tudi naslednja dva podatka: v letošnjih prvih devetih mesecih so lahko oddvojili v poslovni sklad dobri dve milijardi dinarjev, kar je skoraj tričetrť poslovnega sklada Elementov, v občini Trebnje pa so ustvarili nad polovico vse akumulacije tamkajšnjega gospodarstva...

Ob vseh teh uspehih pa mora ta 230 članski Iskrin kolektiv marsikdaj poslušati škodoželjne očitke na račun osebnih dohodkov, pa naj bo to od samih Iskrašev ali pa z »občinske ravni«. Marsikdo jim je namreč nevoščljiv, da je poprečna plača v Elektrolitih zdaj skoraj natanko milijon dinarjev. Pri tem pozabljajo, da ta denar zaslužijo sami, da je dejansko rezultat njihovega dela, dela v več izmenah, ponoči, ob sobotah, nedeljah, praznikih. Pač, s sedanjim, resda najsodobnejšim strojnim parkom tovarna ne bi zmogla izpolniti vseh naročil, če bi proizvodni proces — kot marsikje drugod — zastal v petkih ob dveh ali treh popoldne. Proizvodnjo pa imajo Elektroliti prodano tudi že za prihodnje leto...

Po izredno uspešni investiciji, ki je resnično pomenila preobrat v mokronoški Iskri — zaključena je bila leta 1980 — so se v Elektrolitih odločili za ponovno naložbo: prostore v velikosti 1000 m² so zgradili že letos, z novo opremo, domačo in japonsko, pa jih bodo napolnili že prihodnje leto.

Dr

Temelji reforme gospodarskega sistema

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Pogoj za ozdravitev našega gospodarstva in za nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih proizvodnih odnosov je popolna afirmacija tržišča, spoštovanje njegove zakonitosti in aktiviranje vseh prednosti, ki jih ima v primerjavi z drugimi sistemi upravljanja gospodarskega razvoja. V tem smislu se predlagajo institucionalni temelji za vzpostavitev celovitega tržišča, na katerem se poleg trga blaga in uslug tržno vrednotijo tudi ostali faktorji proizvodnje, kot so kapital, delovna sila, znanje, naradni resursi.

Na trgu blaga in storitev se morajo v principu cene svobodno formirati pod vplivom ponudbe in povpraševanja. Kolikor bi v izjemnih in v točno ugotovljenih primerih prišlo do družbene kontrole cen, je treba zagotoviti ustrezno kompenzacijo tudi pri dejavnosti naravnega in tržnega monopola, t. j. gospodarske infrastrukture in izhajati od ekonomskih kriterijev ter v teh dejavnostih zagotoviti pogoje za nadaljnji razvoj.

Vzpostaviti je treba tudi tržišče denarja in kapitala, kjer je treba formirati prav tako ceno teh sredstev. Na trgu delovne sile je prav tako treba oblikovati ceno delovne sile v obliki tekočega dela, ki je sestavni del stroškov. Prav tako je treba zagotoviti, da ni monopola na delovno mesto, da nihče ni nezamenljiv, kar vse bo motiviralo delavce za boljše in učinkovite-

jše delo in da zadržijo svoje delovno mesto.

Na področju sistemskih sprememb ekonomskih odnosov z inozemstvom je treba zagotoviti možnosti za vse večje vplive svetovnega tržišča na naše gospodarstvo in na vključevanje v mednarodno delitev dela na osnovi blagovne proizvodnje.

Temu procesu mora pomagati devizno tržišče, večja liberalizacija uvoza in mednarodnih plačil z orientacijo na konvertibilnost dinarja. Odpreti je treba široke možnosti tujim firmam za razne oblike sovlaganja v naše gospodarske organizacije.

V gradivu se posebej poudarja, da je treba vzpostaviti učinkovitejše funkcioniranje ekonomičnosti jugoslovanskega tržišča, ki mora zagotoviti svobodno gibanje blaga, dela in kapitala na vsem jugoslovanskem prostoru. To je pogoj za večjo integracijo jugoslovanskega gospodarstva, za večanje njene učinkovitosti in večanje njene ekonomske sposobnosti na svetovnem tržišču.

Orientacija gospodarskim subjektom za vodstvo ustreznega razvoja in poslovne politike naj bi bilo družbeno planiranje. Pri tem se osnovnim gospodarskim subjektom ne postavlja obveznosti planiranja, pri čemer pa je naravno pričakovati, da bodo to delali v lastnem interesu.

Pripravljajo določene spremembe na področju delitve dohodka in dobička, v sistemu da-

vkov in prispevkov, finančnomonetarnem, kreditnem in bančnem sistemu kot tudi v sistemu spodbude hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in pokrajin. Posebej poudarjajo spremembe na področju obračunskega sistema, s pomočjo katerega naj se zagotovi objektivno in realno stanje in rezultati poslovanja gospodarskih subjektov in gospodarstva v celoti.

Gospodarski sistem je treba v čim večji meri osvoboditi nepotrebnega normativizma ter je potrebno vlogi države v gospodarskem življenju dati samo tiste funkcije, ki jih ona v tržni koncepciji našega gospodarstva mora imeti. To velja za vse družbenopolitične skupnosti na področju gospodarstva. To velja prav tako za veliko število samoupravnih interesnih skupnosti, ki kot paradržavne institucije obremenjujejo gospodarske organizacije z ogromnim številom raznih aktov, s katerimi regulirajo medsebojne pravice in obveznosti.

Predložena reforma gospodarskega sistema naj bi se uveljavila s 1. 1. 1989. Da se lahko ta reforma uspešno izvede, je nujno treba izvesti določene priprave. Prvič, ta gospodarska reforma zahteva nove profile kadrov in terja ustrezno reformo sistema izobraževanja v srednjih šolah in fakultetah. Prav tako je potrebno maksimalno angažiranje znanstveno izobraževalnih in strokovnih institucij na vseh področjih reforme. Drugič je potrebno identifi-

cati pravo stanje na področju naših financ. Potrebno bo tudi preveriti velike stroške družbene infrastrukture in jih spraviti v meje finančnih možnosti gospodarstva. Kot tretje je treba zagotoviti, da se v okviru novega gospodarskega sistema izvaja tudi program socialne politike, pri čemer pa z njo ne smemo preprečiti ciljev, oz. učinkov gospodarske reforme. Kot peto se v programu reforme gospodarskega sistema omenja, da bo proces izvajanja gospodarske reforme težak proces zlasti tam, kjer bo treba, da prenehajo z delom podjetja, ki nimajo perspektive za nadaljnji razvoj in bo nekaj časa ostalo brez dela določeno število delavcev. Pripraviti bo potrebno vse ustrezne ukrepe za take primere.

Kot šesto se navaja razčiščevanje vseh deficitov in dubioz (kurzne razlike, izgube, fiktivna imovina, nepokrite investicije), ki so v gospodarstvu, poslovnih bankah, narodni banki Jugoslavije ter najti ustrezne rešitve za njihovo konsolidacijo, postaviti tudi smer reševanja v prehodnem obdobju, to je iz sedanjega stanja na nove pogoje gospodarjenja. V tem prehodnem obdobju je treba zagotoviti, da se opešano in na tržne pogoje gospodarjenja nenavajeno naše gospodarstvo prilagodi novim pogojem gospodarjenja in, da se podjetjem, ki imajo perspektivo, omogoči ustrezno podporo pri premagovanju vseh teh težav.

P. G.

Podobno kot domala v vseh Iskrinih tovarnah in drugih delovnih okoljih, so tudi v poslovni stavbi v Ljubljani proslavili Dan republike, 29. november. Zaposlenim v PPC-ju je spregovoril predsednik poslovnega odbora Iskre Franc Sifkovič, v kulturnem programu pa sta med drugimi nastopila mešani pevski zbor Iskre Commerce in Servisa pod vodstvom Franceta Slabeta in mešani pevski zbor PD Horjul pod vodstvom Aste Jakopič. Program je povezoval Matko Zdešar iz IC-ja.

LD

Dvigniti raven znanja

Sprejeli osnutek plana • Pripombe o večji podjetniški orientiranosti in fleksibilnosti načrta za leto 1989 • Osrednja tema: Projekt razvoja kadrov

Na ponedeljkovem področnem kolegiju za kadrovske in družbeno-pravne zadeve so se sekretarji Iskrinih delovnih organizacij najprej seznanili z organizacijo, vsebino in potekom Iskrine poslovodne šole. Strokovni koordinator šole Mitja Tavčar je nazorno podal razvoj programa, od nastanka ideje internega izobraževanja poslovnih delavcev do njegovega izvajanja, saj sta se prva dela prve in druge poslovodne šole v Ribnem zaključila že letošnjo jesen. Spregovoril je o namenu, trajanju in vsebini šole pa o predavateljih, udeležencih in ciljih šole, hkrati pa je primerjal program Iskrine poslovodne šole s programi tujih managerskih šol. Vodja Iskrinega izobraževalnega centra Ronald Malej pa je na kratko povzel organizacijsko izvajanje prve in druge Iskrine poslovodne šole, ki sta po mnenju udeležencev, predavateljev in organizatorjev nepričakovano uspeli. Zato naj bi v delovnih organizacijah čimprej začeli evidentirati kandidate za tretjo in četrto Iskrino poslovodno šolo, ki bosta potekali v začetku jeseni drugo leto.

V nadaljevanju je magister Majda Ažmanova iz CDI Univerzum predstavila projekt Usposabljanja Iskrinih poslovnih delavcev v angleškem jeziku. Gre za tiste delavce, ki predstavljajo in zastopajo delovno organizacijo v poslovnih stikih s tujimi partnerji v angleškem jeziku, zato naj bi program vseboval usposabljanje za opravljanje specifičnih jezikovnih funkcij, osvajanje jezikovnih vedenjskih vzorcev, ohranjanje jezikovnega znanja in usposabljanje za samostojno učenje. Znanje funkcionalnega angleškega jezika je pri nas dokaj pomanjkljivo, zato so se na ponedeljkovi seji dogovorili, da bodo v delovnih organizacijah predlagali udeležence in prijave poslali na Izobraževalni center.

Nato je član Poslovnega odbora SOZD Iskra Jože Godec, ki je sejo tudi vodil, odprl temo pospeševanja izobraževanja ob delu in iz dela v Iskri in pri tem predvsem nakazal na neizpolnjevanje dogovorjenih sklepov in akcij glede ustanavljanja Iskrinih oddelkov za študij ob delu in iz dela. Zaradi slabe odzivnosti večine delovnih organizacij na spomladanske sklepe, so se na ponedeljkovi seji sekretarji dogovorili, da bodo poskušali še enkrat motivirati kandidate za nadaljevanje študija, prijave pa bodo poslali do 30. aprila na SOZD Iskra.

Osrednja tema srečanja pa je bil načrt dejavnosti za leto 1989, katerega glavni cilji so omejevanje zaposlovanja delavcev brez strokovne izobrazbe, vzpodbujanje zaposlovanja v razvojno-raziskovalni dejavnosti, trženju, proizvodnji in drugih dejavnostih, ki neposredno učinkujejo na večjo produktivnost in ekonomičnost ter na prestrukturiranje proizvodnje k zahtevnejšim izdelkom z večjo vsebno-

jo znanja. Ena izmed nalog v naslednjem letu bo tudi povečati vlaganje v kadre in znanje s pospeševanjem in dograjevanjem vseh oblik izobraževanja pa zagotavljanje socialne varnosti zaposlitve s programi za prekvalifikacije in dokvalifikacije, pospeševanje strokovnega razvoja delavcev in motivacijskih instrumentov za pospeševanje ustvarjalnosti, omejevanje fluktuacije strokovnjakov in uvajanje novih spoznanj organizacijskih in drugih ved, da bi povečali strokovno učinkovitost zaposlenih in zmanjšali odliv znanja iz Iskre. Zaposlovanje in razporejanje naj bi bilo povezano z rasto produktivnosti dela tako, da se bo število zaposlenih znižalo za štiri odstotke, izboljšala izobrazbena struktura zaposlenih, dvignila splošna raven znanja ter povečala izkoriščenost delovnega časa.

Nato je Jože Godec povzel program dejavnosti, kjer se je dotaknil načrtov na kadrovskega izobraževalnem in družbeno-pravnem področju, predstavil je predvideno združevanje sredstev za Klub štipendistov, projekt razvoja kadrov, za izobraževanje in za nagrade za diplomske magistrske naloge. Podrobneje je pregledal tudi Projekt razvoja kadrov, ki bo eden od nosilnih programov v naslednjem letu, pa področje nagrajevanja in motivacije, zaposlovanje in kadrovske informatike, Kluba štipendistov in izobraževanja.

V ne preveč razgibani razpravi so prisotni poudarili, da se moramo tudi na tem področju obnašati podjetniško in da je potrebno program dejavnosti predelati, predvsem pa ga narediti bolj fleksibilnega in prilagodljivega trenutni situaciji. Sklenili so, da bodo do konca leta načrt strokovno obravnavali po posameznih delovnih organizacijah in konkretne pripombe in predloge poslali področju za kadrovske in družbene pravne zadeve za SOZD Iskra.

Na seji so pregledali tudi zaposlovanje v prvih devetih mesecih in gibanje osebnih dohodkov v Iskri. Jože Godec je tudi predlagal, da bi v posameznih delovnih organizacijah, po zgledu SOZD Iskra, ustanovili komisije za državna odlikovanja, ki bi trajno spremljale delo poslovnih delavcev in delavcev v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Ob koncu seje je svetovalec predsednika po PO SOZD Iskra Pavle Gantar na kratko povzel vse nove zakone, ki naj bi bili sprejeti do konca leta. Podrobneje pa je spregovoril o Zakonu o podjetjih, Zakonu o bankah in Zakonu o delovnih razmerjih. Po sprejemu vseh zakonov pa bodo v januarju organizirali strokovni seminar o novi zakonodaji, kjer bi, v kolikor bo to mogoče, razjasnili nekatere nejasnosti in dobili napotke za nadaljnje delo na tem področju.

vž

Iskra

Iskra, Industrija anten in elektronskih naprav
Vrhnika, Iskra Antene Vrhnika

Smo inventivno usmerjena delovna organizacija, ki za uresničevanje jasno postavljenih ciljev s področja satelitskih sistemov, anten in profesionalne elektronike potrebuje znanje, ki ga prinesejo v delovno organizacijo novi, za različna strokovna področja usposobljeni strokovnjaki.

Koristija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. vodje inženiringa satelitskih sistemov in profesionalne elektronike

Pogoji:

- visoka ali višja strokovna izobrazba elektrotehniške smeri — elektronika
- tri leta delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah

2. projektanta satelitskih in kabelskih sistemov

Pogoji:

- visoka ali višja strokovna izobrazba elektrotehniške smeri — elektronika
- dve leti delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah

3. vodje nabave in kooperacij

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri
- dve leti delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah

4. nabavnega referenta

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba elektrotehniške smeri — elektronika
- dve leti delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah

5. tehnologa I

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba elektrotehniške smeri — elektronika ali strojne smeri
- dve leti delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah

Novim sodelavcem nudimo možnost strokovnega izpopolnjevanja, stimulativnega nagrajevanja glede na delovne uspehe in pomoč pri reševanju stanovanjskega problema. Delo združujemo za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Če vas naša ponudba zanima, nas pokličite po telefonu: (061) 751-079, 752-937, da se bomo o vsem natančno pogovorili, ali pa nam pišite na naslov: Iskra Antene, Idrijska c. 42, 61360 Vrhnika — za kadrovske službe.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili lahko pošljete v 8 dneh po objavi, o izbiri pa vas bomo obvestili v 15 dneh po odločitvi samoupravnega organa.

Vzpon Elektrolitov prav

Gotovo bo držalo prepričanje tistih v Iskri, ki trdijo, da tako sodobne in tako avtomatizirane tovarne, kot so mokronoški Elektroliti, ni nikjer drugje v naši sestavljeni organizaciji. Temu primerni so tudi njeni rezultati poslovanja, ko so Iskraši iz Mokronoga tako v svoji delovni organizaciji Elementov ali pa na ravni celotne Iskre kot tudi v svoji trebanjski občini med najboljšimi. In ta uspešen 230-članski kolektiv je prav te dni proslavil tri desetletja poslovanja. Slovesnost je bila pred Dnevom republike v prepolni dvorani Zadrúžnega doma v Mokronogu, poleg domala vseh delavcev Elektrolitov pa so se je udeležili tudi predstavniki DO Elementi ter trebanjske občine in krajevne skupnosti.

Iskrina tovarna elektrolitskih kondenzatorjev je največja tovrstna tovarna v Jugoslaviji, največja je tudi v mokronoški krajevni skupnosti, v občini Trebnje sodi med srednje velike, v Iskri pa se po številu zaposlenih uvršča med manjše. V tovarni je zaposlenih 230 delavk in delavcev, ki proizvedejo preko 70 milijonov elektrolitskih kondenzatorjev vseh vrst. Mokronoški Iskraši pokrivajo 70% vseh jugoslovanskih potreb, kljub temu pa predstavlja to le tretjino njihove proizvodnje. Vse ostalo izvozijo, kupce pa imajo tako na zahodu kot vzhodu.

Iz intervjuja z direktorjem tovarne Ludvikom Lovšetom, ki ga objavljamo posebej pod naslovom »Izvozimo 70% proizvodnje«, povzemamo, da je tovarna v prvih devetih mesecih letos ustvarila skoraj polovico vse akumulacije trebanjskega gospodarstva, kar nedvomno kaže na uspešnost tega majhnega kolektiva. Toda majhnega le po številu zaposlenih. Dosti zgovoren je tudi podatek, da so v tem obdobju ustvarili skoraj tričetrť vsega poslovnega sklada DO Elementi...

Vedno ni bilo tako. Po prvih skromnih začetkih v Ljubljani, ko so, kot nam je povedala Slavka Šinigoj, ki je v tovarni od samega nastanka, delali elektrolitski kondenzator kar ves teden, je kolektiv zašel v strahotne težave in je bil nekajkrat skoraj tik pred tem, da ga razpustijo ali pa preusmerijo v drugo proizvodnjo.

Ob jubileju so v Mokronogu izdali lično brošuro,

ki podrobno pojasnjuje začetke ter poznejše vzpone in padce Iskrinih Elektrolitov. Iz te brošure povzemamo tele podatke oz. mejnike v poslovanju mokronoške Iskre:

Institut za elektrozeve v Ljubljani

Je bil ustanovljen leta 1947 na pobudo Borisa Kidriča. Pripravljali in razvijali naj bi vse tehnološke podatke za izdelavo posameznih elektronskih elementov, pa tudi kompletnih aparatov, kar naj bi omogočilo čim hitrejšo osvojitve proizvodnje z domačimi ljudmi in domačimi surovinami.

Razmere za znanstveno raziskovalno delo so bile več kot skromne. Vendar je kolektiv instituta v nekaj letih intenzivnega dela uspel pripraviti vse za serijsko proizvodnjo kondenzatorjev in uporov. Torej, ne ravno vse, kajti v Jugoslaviji tisti čas še ni bilo tovarne, ki bi lahko sprejela tovrstno proizvodnjo.

Ustanovitev izvajalskega podjetja

Telekomunikacije

Je bil tako logičen razvojni korak. Narejen je bil 1. januarja 1951.

Najnujnejšo opremo je novemu podjetju ods-

topil kar institut, obenem mu je dal na razpolago skoraj polovico svojih ljudi. V podjetje sta bila vključena še obrat Semič s proizvodnjo papirnatih kondenzatorjev in obrat Šentjerneji, ki je izdeloval upore. V ta kompleks je bila vključena tudi stavba na Pržanu, katero pa so še gradili.

Veliki napor za razvoj kemično fizikalnega področja so začeli rojevati sadove. Institut za elektrozeve je leta 1949 začel razvijati aluminijeve elektrolitske kondenzatorje in v tem okolju so se zasnuli prvi domači elektrolitski kondenzatorji. Štiri leta kasneje (1953) je bil ta razvoj presajen v TELEKOMUNIKACIJE, kjer je nadaljeval svojo rast v nove tipe visokovoltnih in nizkovoltnih kondenzatorjev.

Seveda je postavitev takega proizvodnega programa zahtevala primeren strojni park, sodobno opremo v delavnicah, uporabno orodje, merilne naprave..., kar je terjalo od delavcev, še posebej od tistih maloštevilnih strokovnjakov, dodatne napore in veliko iznajdljivosti, inovativnosti.

Gledano z današnjimi očmi, je pravi začetek organizacije proizvodnje ter vsega, kar spada zraven, omogočila šele delna preselitev centralnega obrata v nove prostore na Pržanu leta 1953. S postopnim dograjevanjem stavbe so se priseljevali še ostali oddelki in leta 1956 je bila družina zbrana. Vendar ne za dolgo. Kmalu se je izkazalo, da je delovnega prostora premalo.

Kaj drugega, kot pot pod nogo!

OLO Novo mesto je ponudil prazno stavbo v Mokronogu. V kraju je bilo tudi delovne sile na pretek. Eno z drugim pa še vse druge zagate (v Ljubljani ni bilo primerne objekta niti denarja za novogradnjo in grozilo je, da bo treba prenehati s proizvodnjo elektrolitov!) so narekovale delavskemu svetu tovarne sklep, da se oddelek elektrolitov preseli v Mokronog.

Priprave so stekle.

Medtem, ko so gradbene in druge ekipe preurejale bivše Kalinove hleve, so se že aprila 1958 začeli na Pržanu usposabljeni prvi delavci za delo na zahtevni tehnologiji.

Začetek je bil težaven. Povedati je treba, da se je proizvodnja odvijala predvsem z ročnimi delovnimi operacijami in da je bila v pretežni meri odvisna od proizvodnje na Pržanu oziroma v Iskri. Nenehni napor kolektiva, da bi se proizvodnja modernizirala, so uspeli priti le do načrta za novo tovarno, ki pa ni bil uresničen, čeprav so se zemeljska dela že pričela.

V tem času je v obratu delalo 146 delavcev.

Stresi na svetovnem trgu so posegli tudi v jugoslovansko gospodarstvo. Leta 1962 je iz Iskrinih proizvodnih programov, v katerih so bili vključeni mokronoški proizvodi, izpadel razvoj TV sprejemnikov. Nastopili so najhujši časi v zgodovini tega podjetja. Delo je izgubilo 43 delavcev, nekaj delavk se je vozilo v 80 km oddaljeni Pržan, nekateri so se začasno zaposlili na Gozdnem gospodarstvu ali pa so si poiskali delo drugje. V letu 1972 je bilo v mokronoškem obratu le še 68 delavcev in ti so prejemali 80% osebne dohodke.

Časopisi so objavljali članke z naslovi: Kakšna je rešitev za Iskro v Mokronogu, Bo Iskra še zaživela..., medtem pa so zapisnikarji na raznoraznih skupih zapisovali:

21. 2. 1972.

(pri generalnem direktorju Iskre)

Vprašanje ELKO Mokronog do današnjega dne ni rešeno. Stanje se je poslabšalo v toliko,

Miza na sredini dvorane je bila rezervirana za jubilarne dela iz Elektrolitov. Kar 12 jih je na slavlju prejelo priznanje za tri desetletja zvestobe tovarni.

ob 30-letnem jubileju

Poleg izrednih poslovnih rezultatov se v Elektrolitih lahko pohvalijo tudi z izredno pri-
padnostjo temu kolektivu.

ker so nam nekateri kupci stornirali ali zmanjša-
li naročila. Novih naročil nismo dobili.

28. 11. 1972.
(pri generalnem direktorju Iskre)

Razgovor glede preusmeritve proizvodnje
obrata Mokronog od ELKO na elektromotorje.

5. 12. 1972.
(na zboru delovnih ljudi obrata Mokronog)
Kolektiv obrata da principiелni pristanek za
preusmeritev proizvodnje.

8. 2. 1973.
(pri generalnem direktorju Iskre)
Sklep: Tovariš Ivo Štemberger je prevzel zado-
lžitev, da bo problematiko v zvezi z Mokrono-
gom ponovno sprožil pri vodstvu branže, sa-
moupravnih in družbenopolitičnih organizacij
Avtomatike, da zavzemajo svoje dokončno sta-
lišče in sprejmejo odgovarjajoče sklepe glede
bodoče perspektive obrata in proizvodnje
ELKO v Mokronogu.

23. 4. 1973.
(pri generalnem direktorju Iskre)
Problematika preorientacije proizvodnje v
obratu Mokronog. Rok za formiranje TOZD
predvidoma 1. 7. 1973.

15. 5. 1973.
(priprave za ustanovitev TOZD)
Obrat Mokronog, ki proizvaja elektrolitske
kondenzatorje, je v sestavi TOZD AVTOMA-
TIKA, Ljubljana Pržan, ki je vključena s samou-
pravnim sporazumom v delovno organizacijo
IEZE Ljubljana. Obrat Mokronog je tehnološko
zaključena celota, ki pomeni delovno celoto, v
kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko
potrdi kot vrednost na trgu ali v DO in je lahko
na tej podlagi samostojno izražen. Delavci v
obratu Mokronog imajo s tem podan glavni
pogoj, da se organizirajo kot TOZD v okviru DO
IEZE.

22. 5. 1973.
(na seji izvršnega odbora sindikata obrata
Mokronog)

IOS Iskre Mokronog ugotavlja, da je napre-
dek v nadaljnjem poslovanju in obstoju obrata
edino v tem, da se v smislu ustavnih določil us-
tanovi kot TOZD v okviru Iskre IEZE.

30. 5. 1973.
(razgovor v Semiču o varianti, da se Mokro-
nog priključi tovarni v Semiču)

Predstavnik Semiča v principu nimata nič
proti, vendar je potrebno poprej razčistiti vsa
vprašanja, ki so načeta ob pripravah za preus-
meritev na proizvodnjo elektromotorjev. Semič
je pripravljen dati denar, ki je bil namenjen za
odkup ELKO.

3. 7. 1973.
(na zboru delovnih ljudi v obratu)
Razprava in sklepanje o ustanovitvi TOZD
ELEKTROLITI MOKRONOG.

Slavlence je pozdravil tudi predsednik KPO DO Elementi Zoran Polič.

11. 7. 1973.
(pri generalnem direktorju Logarju)

Predmet razprave: perspektiva obrata v Mok-
ronogu po odstopitvi od predvidene preorien-
tacije na proizvodnjo elektromotorjev.

16. 7. 1973.
(iz razgovora v zvezi z notranjo organizaci-
jo TOZD ELKO)

TOZD Mokronog deluje po pravnomočnosti
sklepa o organiziranju TOZD kot samostojna
organizacija z vsemi pravicam in obveznostmi
TOZD. Za določene zadeve s področja proiz-
vodnje, razvoja in financ pa se do ureditve no-
tranje organizacije poslužuje služb v TOZD
Avtomatika.

Istega dne
(na seji razširjenega kolegija)

Okrog Mokronoga in njegovega programa
ter razvoja so še vedno dileme. Obstaja pa
predlog, da se Mokronog priključi Semiču, ki je
pripravljen financirati njegov razvoj.

20. 7. 1973.
(iz zapisnika sekretarja sveta zveze komu-
nistov IEZE)

V razgovoru s predstavniki družbenopolitič-
nih organizacij v Avtomatiki Pržan in prisotnosti
direktorja TOZD Avtomatika, tov. Štembergerja
in predsednika DS sem informirala o razgo-
voru na občinskem komiteju v Trebnjem in žele-
la od njih odgovore na očitke, ki so zadevali
njihovo preteklo delo. Povedali so, da situacija
v Mokronogu ni mogla biti boljša, kot je bila v
Avtomatiki, ki je prav tako šla iz težave v teža-
vo. Brez napak gotovo niso bili, toda situacija je
bila in je še sedaj težka. Vse težave so se
začele leta 1963, ko so v takrat enotnem pod-
jetju ISKRA sklenili, da se v Pržanu neha z izde-
lavo televizorjev, predčasno pa so se iz Pržana
osamosvojili deli tovarne (Sežana, Telekomu-
nikacije, Semič, Šentjernej, Keramika, TEM)
tako, da se je Pržan še edinemu preostalemu
programu televizorjev moral po sklepu DSA
ISKRA odpovedati in je ostal brez dela tudi
Mokronog. Od ISKRE so tedaj dobili nov pro-
gram glasbene skrinje, ki je stal Avtomatiko

(Dalje na 6. in 7. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

600 milj. din. Ta program se ni obnesel in je tovarna ostala z velikimi dolgovi in brez dela, istočasno pa je ISKRA prešla iz enotnega vodenja podjetja v ZP in je tako celotni nastali dolg ostal za odplačilo le Avtomatiki, ki novega programa ni imela.

Avtomatika je skupaj z Mokronogom imela 2 leti le 80% OD in se borila za novi program, ter lasten obstoj. To se ni zgodilo nobeni tovarni v ISKRI. Tovarna Avtomatika je v tem obdobju stala v situaciji kot starši, ki so na noge postavili mnogo otrok, pri tem pa sami obubožali in ni bilo nikogar, ki bi jim pomagal. V tem težkem obdobju iskanja novega — ekonomičnega programa je delovni kolektiv Avtomatike preživljal težke in grenke čase in seveda ni bilo nič boljše Mokronogu, ki je bil v sklopu te tovarne. Šele, ko so zopet začeli razmišljati o programu izdelave televizorjev leta 1968, so se začele odpirati perspektive. To se je lahko bolj resno zastavilo, ko se je začelo z uresničevanjem ustavnih dopolnil in je prišlo do združitve tovarn Avtomatike in Elementov, oz. ustanovitve TOZD. Sedaj smo šele na začetku našega dela, tako, da se rezultati tega niso v polni meri odrazili ne v TOZD Avtomatika, ne v Mokronogu. Na očitke glede lokacije novega obrata elektrolitov v Ljubljani so rekli, da so te tendence res obstajale. Ko so za to zvedele OO ZK in ostale družbenopolitične organizacije, so takoj reagirale in po ostri debati spomladi leta 1971 to misel ovrgle in zahtevale, da gradnja steče v Mokronogu, kar je bil tudi sklep DS in ZK.

Sklep tega razgovora je bil, da moramo ne glede na to, kako bi končna odločitev delovnih ljudi v Mokronogu vplivala na naše delo, poskati takšno rešitev, ki bi ustrezala najbolj TOZD Mokronog. Obenem smo ugotovili, da je s srednjeročnim programom IEZE, ki je bil postavljen na vseh zboreh delovnih ljudi ob združitvi TOZD v IEZE, zajet tudi program elektrolitov, toda terminsko je še nedoločeno, kdaj bi do realizacije tega prišlo. Sedaj smo zahtevali od naših strokovnih služb, da nam ta podatek posredujejo. Ti podatki bi bili osnova za iskanje političnih rešitev tega težkega problema, sicer bomo še naprej le obljubljali in reševali stvari načelno, kar, razumljivo, za TOZD Mokronog ni sprejemljivo.

Med gosti iz občine Trebnje je bil tudi predsednik sindikata Miran Jurak.

13. 8. 1973.
(zadnja seja IOS TOZD ISKRA Mokronog)

TOZD pristopi k sodelovanju s tisto delovno organizacijo, ki nudi finančna sredstva za razširitev in boljše pogoje dela.

29. 8. 1973.
(izredni sestanek DPO TOZD Elektroliti Mokronog)

Sklep: Strokovne službe IEZE morajo do 12. 9. 1973 TOZD Mokronog posredovati pisni odgovor o možnostih participacije za pridobitev sredstev za investicijo v Mokronogu. Omenjena akcija mora steči nepreklicno po terminskem planu. Če branža teh možnosti nima, bo v TOZD 12. 9. 1973 zbor delovnih ljudi, na katerem bo kolektiv glasoval o izključitvi iz IEZE in priključitvi k tovarni ISKRA Semič.

Svoje sodelavce je na slavlju nagovoril tudi direktor Elektrolitov Ludvik Lovše.

6. 9. 1973.
(seja sveta ZK ISKRA IEZE)

Da bi bila odločitev samoupravna, smatra svet ZK, da se mora akcija podaljšati do 21. 9. 1973 in v tem času naj steče samoupravni postopek.

Samoupravni organi IEZE naj sklepajo o predlogu, da dajejo TOZD prioriteto investiciji v Mokronogu in zagotovijo do konca 1973 kot udeležbo IEZE za to investicijo 100 milijonov starih dinarjev. Končno pravico odločitve ima zbor delovnih ljudi v TOZD ELEKTROLITI Mokronog.

Zato naj bo:

- 10. 9. 1973 razširjeni strokovni kolegij
- do 12. 9. sestanki OO ZK v vseh TOZD
- 13. 9. sestanek sveta ZK
- od 13. 9. do 19. 9. DS v vseh TOZD
- 20. 9. skupščina TOZD ISKRA IEZE
- 21. 9. zbor delovnih ljudi v Mokronogu.

Na zboru delovnih ljudi 21. 9. 1973 je bil po burnih razpravah sprejet sklep, da

TOZD ELEKTROLITI MOKRONOG ostane v sklopu branže IEZE. Tako osamosvojen obrat se je že 1. januarja 1974 vključil kot TOZD v DO Industrijo elementov za elektroniko v Ljubljani.

Kolektiv je takrat štel 73 ljudi.

S pomočjo IEZE in celotne Iskre so uredili notranja vprašanja organizacije dela, kreditov in tehnologije. Uspehi niso izostali. Že v letu 1974 je bila v Mokronogu izpeljana prva večja naložba, s katero se je omogočila rentabilnejša proizvodnja. Delavci so hitro doumeli, kaj pomeni avtomatizacija v elektrolitski proizvodnji, saj pridnost in požrtvovalnost ne moreta rešiti vsega. Nova večja investicija je v letih 1979—80 prinesla Mokronogu novo tovarno, z avtomatizirano proizvodnjo, z veliko boljšimi delovnimi pogoji ter moderno kuhinjo.

Glavna dejavnost je še danes proizvodnja vseh vrst elektrolitskih kondenzatorjev, sklopov, podsklopov, vključujoč vse pomožne dejavnosti za doseg glavnega cilja. Da je bila naložba v razvoj elektrolitskega kondenzatorja pravilna, nam kažejo tudi rezultati poslovanja:

leto	število delavcev	izdelanih kosov	izvoz v USD
1972	130	1,500.000	—
1976	150	4,400.000	12.000
1980	190	11,580.000	40.000
1983	185	19,600.000	150.000
1985	194	26,800.000	400.000
1986	213	31,500.000	1,200.000
1987	215	56,000.000	2,500.000
1988	226	68,000.000	4,500.000

Temeljna organizacija svoje izdelke izvažava v ČSSR, Dansko, SZ, Poljsko, ZRN, Francijo, Španijo, Korejo, Pakistan, ZDA, Madžarsko, Švico, itd.

Potrebno je bilo veliko trme in vere, ki je značilna za delavsko miselnost, za vztrajanje na tej razvojni poti. Prav gotovo je nekaj te proletarske dediščine ostalo še iz predvojnih časov, ko so leta 1936 v tovarni usnja, ki je stala na mestu sedanje nove tovarne, organizirali stavko proti tedanjim razmeram.

Medsebojne odnose v temeljni organizaciji urejajo delavci v procesu samoupravljanja z odločanjem, upravljanjem in kontrolo prek samoupravnih organov oziroma njihovih delegatov. Delegatom je zagotovljeno, da so pri odločanju enakopravni, da uresničujejo samoupravljanje na medsebojni vzajemni odgovornosti, predvsem pa, da so o vseh dogajanjih, ki so pomembna za uresničevanje samoupravnih pravic, pravočasno in pravilno obveščeni.

Temeljno organizacijo vodi individualni poslovodni organ. Najvišji organ upravljanja v TOZD je delavski svet, ki je sestavljen iz delegatov iz vseh delovnih sredin.

Temeljna organizacija je aktivno vključena

tudi v organe upravljanja na ravni delovne organizacije in SOZD.

Tovarna je pomembno vključena v razvoj krajevnih skupnosti in sodeluje pri reševanju skupnih problemov tudi v okviru občine.

Letošnji jubilanti dela iz Elektrolitov 30 let dela v Iskri:

Olga Bonča, Ivana Kolenc, Marjan Kolenc, Ivanka Pavlin, Marjan Pivk, Majda Strmole, Slavka Šinigoj, Antonija Švarc, Zvonka Tratar, Ana Zornik, Tone Zupet in Marija Žnidaršič.

20 let v Iskri:

Majda Brlogar, Marija Janežič, Karel Kocjan in Franc Penca.

10 let v Iskri:

Marjan Bale, Darinka Bregant, Rafael Golob, Nikica Grebenc, Jožefa Hrovat, Jožica Madunič, Milena Novak, Alojzija Ober, Marjeta Pekolj, Nevenka Polanc, Miro Pucelj, Jožica Škarja in Matija Zdešar.

»Izvozimo 70% proizvodnje«

Nekako z izgovorom na znani slovenski pregovor »Lastna hvala se pod mizo valja« se je direktor Tovarne elektrolitov Ludvik Lovše med prejšnjimi obiski še kolikor toliko uspešno izogibal intervjuju za naš tedenik, tokrat, ob jubileju tovarne, pa je nanj z veseljem — pristal. Seveda so bila naša vprašanja namenjena predvsem trem desetletjem tovarne, pa poslovanju Elektrolitov ter načrtom v prihodnje.

»Prav v letošnjem letu, torej ob obletnici tovarne, so se pokazali rezultati dela in akcij v minulih letih in s temi poslovnimi uspehi lahko z upravičenim ponosom proslavljamo naš jubilej. Uspešni smo na vseh področjih — od proizvodnje do prodaje na domačem in zlasti tujem tržišču. Samo podatek, letos bomo na tuje izvozili za več kot 4 milijone dolarjev, v srednjeročni plan pa smo zapisali, da bomo leta 1990 izvozili predvidoma za milijon dolarjev. Komentar verjetno ni potreben.«

Slišali smo podatek, da je mokronoška Iskra med največjimi izvozniki v Iskri glede na to, kolikšen del proizvodnje proda na tuje!?

»Kljub temu, da pokrivamo 70% vseh potreb v

Jugoslaviji po elektrolitskih kondenzatorjih, je delež naše proizvodnje, namenjen domačemu tržišču, le 30-odstoten. Vse ostalo izvozimo in je torej ta odstotek 70. Naši največji kupci v tujini so Zvezna republika Nemčija, Velika Britanija, Češkoslovaška in Sovjetska zveza. Lotili smo se tudi obsežnejše akcije za nadaljnje povečevanje izvoza, in to na zahodnoevropski trg, jasno pa nam je, da bomo uspešni le, če bomo imeli konkurenčne cene in vrhunsko kakovost, da o dobavah in ostalem servisu sploh ne govorim.«

Seveda je preuranjeno, da bi nam predstavljali neke okvirne podatke o letošnjem poslovanju Elektrolitov, saj je še skoraj mesec dni do novega leta, gotovo pa ne bova neaktualna, če razčlenite vaše tričetrtletno poslovanje.

»Če lahko tako rečem, so številke o rezultatih našega poslovanja v prvih devetih mesecih izjemno ugodne. Ustvarili smo praktično 2,4 milijarde dinarjev akumulacije, od tega samo za poslovni sklad, 2,15 milijarde dinarjev. To je več kot 70% vsega poslovnega sklada DO Elementi, v občini Trebnje pa smo ustvarili nad 50% vse akumulacije gospodarstva.«

Kako pa bo do konca tega leta?

»Sedanjega uspešnega poslovanja praktično ne moremo pokvariti in bomo lahko tudi ob koncu decembra zadovoljni z lastnim delom. To, kar me še bolj veseli pa je to, da imamo praktično vso proizvodnjo za prihodnje leto že razprodano.«

Optimisti, in kot je zdaj videti, upravičeni optimisti ste bili tudi pred letom dni. Kako vam je uspelo doseči in preseči zastavljene naloge ob omejenih kapacitetah sicer vrhunske japonske avtomatske opreme?

»Marsikdo morda ne ve, da smo delali v mokronoški Iskri letos skoraj vse noči, vse sobote, vse nedelje, vse praznike. Seveda ne vsa proizvodnja, pač pa radialne linije za proizvodnjo radialnih kondenzatorjev, po katerih je največje povpraševanje. Res je tudi to, da se kljub

težavnim pogojem gospodarjenja v Jugoslaviji mi v Elektrolitih s kakšnimi posebnimi problemi niso srečevali.«

Pri vseh teh uspehih pa morate menda pogosto poslušati očitke, da imate v Mokronogu previsoke plače. Je to res?

»Drži. Drži pa tudi to, da se tisti, ki nam to očitajo, ne zavedajo, da so osebni dohodki relativna stvar in da so pogojeni z rezultati poslovanja. Tudi tega ne vedo, da je naš delež osebnih dohodkov v dohodku ali čistem dohodku v primerjavi z ostalimi minimalen. Ne bodo odveč tile podatki: pri nas je delež brutto osebnih dohodkov v dohodku samo 38%, delež akumulacije v dohodku je 37%, delež akumulacije v čistem dohodku pa je kar 48%. Verjetno mi ni treba posebej omenjati, da večina gospodarskih subjektov v teh časih namenja praktično dobesedno del čistega dohodka izključno za osebne dohodke, pri nas v Elektrolitih pa ostane za akumulacijo, kot sem že dejal, skoraj polovica.«

Niste še povedali, kakšna je poprečna plača v Elektrolitih?

»Poprečni osebni dohodek v mokronoški Iskri je trenutno približno milijon dinarjev, upam, oz. prepričan pa sem, da bomo to poprečje do konca leta še dvignili. Veste pri nas ljudje delajo in zakaj ne bi smeli zato dobro zaslužiti. Dobro zaslužiti pa je pri nas spet relativna stvar: če to poprečno plačo preračunamo v marke, potem sem prepričan, da 400 mark ali še kaj manj za takšno delo, kot je pri nas, ni preveč. Prav nasprotno. Seveda pa vem in trdim, da imajo marsikje v Iskri preizkušnje osebne dohodke.«

Kot vidimo, je neposredno ob »stari« tovarni letos zrastle še eno novo veliko poslopje. Kaj bo v njem?

»Letos smo pridobili 1000 kvadratnih metrov novih površin, vanje pa bomo postavili najsoodobnejšo domačo in uvoženo, japonsko opremo. Zanj bomo odšteli okoli 1,2 milijona dolarjev. Proizvodnja bo namenjena skoraj izključno radialnim kondenzatorjem. Investicijo bomo zaključili že do konca prihodnjega leta, tako da bomo v letu 1990 proizvajali že krepko preko 100 milijonov elektrolitskih kondenzatorjev. Zaradi omejenosti jugoslovanskega tržišča, bomo večino proizvodnje iz nove tovarne izvozili, in to dobršen delež na konvertibilno tržišče.«

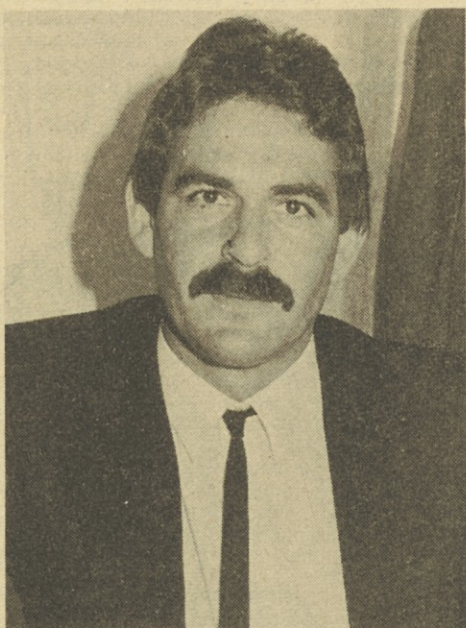
V Elektrolitih vas je zdaj 230. Se bo to število z odprtjem nove tovarne povišalo?

»Takoj moram poudariti, da novih ljudi ne bomo zaposlovali. Znano je, da v Elektrolitih že nekaj let krepko spreminjamo strukturo zaposlenih, s povečevanjem proizvodnje za trikrat pa smo dodatno zaposlili le za 12 do 15% novih delavcev. Nekvalificiranih v mokronoški Iskri ne bomo več zaposlovali, to pa nikakor ne pomeni, da bomo zdaj tiste naše delavke in delavce, ki nimajo poklica, metali na cesto. Nikakor ne. Želim, da imajo še naprej zaupanje v naš kolektiv, v vodenje tega kolektiva, kakršna koli sprememba tehnoloških procesov v tovarni pa ne bo ogrozila njihove socialne varnosti v Elektrolitih.«

Ludvik Lovše, na koncu le še vprašanje, kako gledate na pripravo novega zakona o podjetjih?

»Veliko je bilo že govorenega o centralizaciji, pa denetralizaciji, tozdihi, njihovem odmiranju, o nastajanju podjetij, pa združenih podjetij in ne vem še čem. Upam pa, da bosta prevladala zdrava pamet in logika in da tistih tozdov, ki že zdaj poslujem praktično kot samostojna podjetja, novi zakon ne bo oviral v nadaljnjem delu. Reorganizacije na vrat na nos, in to zato, da bi zadostili zakonodaji, lahko pripeljejo tudi do tega, da bodo sedaj uspešne temeljne organizacije v prihodnje neuspešen obrat nekega podjetja...«

Dr

Direktor Elektrolitov Ludvik Lovše.

Nagrajeni Telini inovatorji

V četrtek, 24. novembra je bila v poslovnih prostorih delovne organizacija Belinka slavnostna seja Odbora za inovativnost, bežigrskega sveta zveze sindikatov, na kateri so v okviru obravnavanega dnevnega reda podelili tudi priznanje sedmim inovatorjem, ki so bili nagrajeni oz. so prišli v ožji izbor strokovne komisije pri Mestnem svetu zveze sindikatov za podelitev inovacijskih nagrad mesta Ljubljane.

Kot je v uvodnem nagovoru poudaril Andrej Satran, predsednik OSZS občine Ljubljana-Bežigrad, si sindikat že vrsto let prizadeva, da bi skozi svojo vlogo in naloge vključil raziskovalno in inventivno dejavnost v organizacijah združenega dela ter z učinkovito politično akcijo med svojim članstvom vzbudil ustvarjalnost, ki bi prerastla v množično inventivno dejavnost. To pa naj bi se odražalo predvsem v raznovrstnih tehničnih izboljšavah in izumih, ki prispevajo k stalnemu posodabljanju proizvodnje in organizacije dela. Kajti zavedati se moramo, da našega razvoja ne moremo graditi na pretežno fizičnem delu in nizkih osebnih dohodkih, temveč na ustvarjalnih pobudah, uveljavljanju znan-

ja in na višji stopnji opremljenosti dela. Ta usmeritev je vzpodbudila občinski svet zveze sindikatov, da je preko svojega Odbora za inovativnost ustanovil tudi Društvo inovatorjev in tehničnih izboljšav (DIATI), katerega predsednik je Ivo Cerovšek.

Izredno pohvalno je, da so med sedmimi nagrajenci tudi trije delavci — inovatorji iz TOZD Elementi za avtomatizacijo, delovne

Na začetku so jedra za družino relejev TRM izdelali s struženjem na stružnih avtomatih.

Poraba časa in materiala iz uvoza je pri takem načinu proizvodnje relativno velika. Vedno pa je, zaradi slabe obdelovalnosti, prisoten problem zahtevane točnosti.

Avtor je predlagal izdelavo jeder z nakrčevanjem kalibriranih okroglih profilov. Tak način dela je hitrejši in brez odpadka materiala.

Po končanih preizkusih so postopek uvedli v proizvodnjo in s tem dosegli sledeče učinke:

- zmanjšali porabo uvoženega materiala
- skrajšali izdelovalne čase
- povečali kvaliteto izdelkov
- razbremenili stružne avtomate

— **PETER KOGEJ, dipl. ing., in MATIJA ŽNIDARŠIČ, ing. za delo Ceneno programsko mesto za CNC obdelovalne stroje.**

Kot prodajalci in uporabniki CNC strojev za žično erozijo FANUC so imeli stalen problem pri programiranju teh strojev. Vnašanje CNC programa v obdelovalni stroj je bilo ročno, kar ima za posledico velike mrtve čase pri obdelovalnih strojih. Drugi problem predstavlja izdelava samega CNC programa. Obširno matematično računanje, ki spremlja izdelavo takega programa in je potekalo ročno, je bilo večkrat vir napak. Tudi pri ročnem vnosu CNC programov (še posebej daljših) prihaja do pomot.

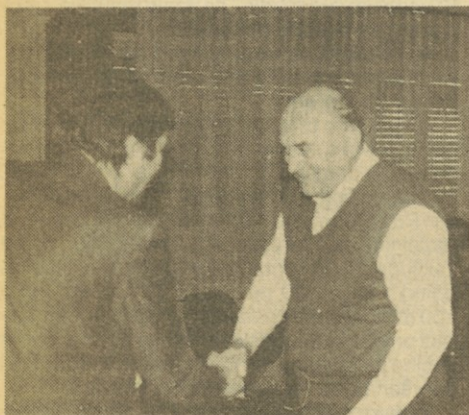
FANUC kot dobavitelj CNC obdelovalnih strojev nudi posebno programsko mesto, ki je namenjeno CNC programiranju. Povezava programskega mesta in CNC obdelovalnega stroja poteka preko luknjanega traku ali direktno s kabelsko povezavo. Ker je to programsko mesto zelo drago in s tem praktično nedosegljivo, so izdelali komplet programov, ki nadomeščajo programsko mesto s cenanim in lahko dostopnim PC računalnikom, luknjačem in tiskalnikom.

Na tako zasnovanem cenemem programskem mestu uporabljajo tudi program za računalniško načrtovanje Auto Cad (CAD — Computer Aided Design). Na osnovi slike izdelka, narisane z Auto CAD-om, program izdela CNC program za dotični izdelek. Software na programskem mestu vsebuje tudi druge namenske podprograme (npr. izdelava CNC programa za

organizacije Iskra — Avtomatika. Priznanja, ki so jih prejeli in njihova uvrstitev v ožji izbor kandidatov za nagrado inovatorji mesta Ljubljane dovolj zgovorno potrjuje, da v tej Iskri temeljni organizaciji že vrsto let načrtno vzpodbujajo in razvijajo inovacijske sposobnosti svojih delavcev.

Nagrade so sprejeli:

— **IVAN PENKO — za delo Izdelava jeder relejev** — Osnovna dejavnost TOZD TELA so elektromehanske komponente, ki se uporabljajo tako v elektrotehniki kot v strojništvu. Del tega programa izpolnjujejo elektromehanski releji. Pri izdelavi sestavnih delov so uporabljali razne standardne postopke. Največ težav povzroča izdelava sestavnih delov iz relejnega železa, ki je za postopke z odvzemanjem nevhvaležen material.

zobnike, krivulje za stružne avtomate, rotacijo določenega CNC podprograma in določene matematične operacije).

Ker je povezava programa Auto CAD — ceneno programsko mesto neposredna (vse se dogaja na istem računalniku), je s tem zagotovljena natančnost in zanesljivost. Za povezavo s CNC obdelovalnim strojem uporabljajo luknjan trak (luknjač-čitalac), ki obenem zagotavlja tudi povratno povezavo CNC obdelovalnega stroja

na programsko mesto. Na CNC obdelovalnem stroju namreč CNC program lahko tudi popravi-
jo oz. spremenijo. Da ta popravljeni CNC program ni izgubljen, ga preko luknjanega traku shranijo v datoteko na disku v računalniku. CNC programe imajo tako shranjene kot datoteko, kot luknjan trak in kot izpis preko tiskalnika.

Povezave med programskim mestom in CNC obdelovalnim strojem so hitre, s tem je prihranjen čas ročnega vnosa. Obenem je možno izdelati CNC programe v naprej, tako da lahko bolje izkoristijo strojne kapacitete. Ocena prihranjenega časa se giblje med 10 in 20%, odvisno od zahtevnosti oblike izdelkov.

Programsko mesto je zaenkrat prilagojeno uporabi FANUC-ovih strojev za žično erozijo, vendar ga je mogoče prirediti tudi za druge tipe CNC obdelovalnih strojev.

Med ostalimi nagrajenci so bili še:

— ADOLF MARTINI iz DO Iskra DELTA za več izboljšav na računalniških sistemih namiznega tipa.

Z njegovimi tehničnimi izboljšavami se povečujejo računalniške zmogljivosti in pomnilniške kapacitete, omogoča prilagoditev problemom in ne nazadnje ta inovacija zvišuje gospodarnost računalniških sistemov.

— FRANC PRIJATELJ iz IMP DO Tovarna elektroenergetskih naprav za delo na različnih izboljšavah kot na primer:

— problematika kontaktnega vložka in njegovih sestavnih delov (na primer pri gasilski cevi)

- priprava za varjenje trakastih vezi
- priprava za justiranje HBS stikal
- izdelava delov za prototip novega ozemljilnega stikala

In nagrajenca Mestnega sveta zveze sindikatov:

— ROK JERŠAN, dipl. ing. kemije — iz DO Belinka TOZD Belles za delo Čistilna naprava za odpadne vode iz proizvodnje natrijevega perborata po postopku ionske izmenjave.

Postopek je bil razvit v Belinki v sodelovanju s Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo - katedre za kemijsko inženirstvo s pomočjo prof. dr. Tineta Koloinija. Po podatkih, ki jih imajo na voljo, opisani postopek v svetu še ni bil razvit in zato ga Belinka namerava patentirati.

— mag. FRANC TRAMTE, dipl. oec., sodelavec Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj za delo Predstavitev informacijskega sistema transfera tehnologij in projektov. Sistem je bil predstavljen na Kitajskem, v ZR Nemčiji, strokovnjakom UNIDO na Dunaju in drugje. Povsod je dobil dobre ocene.

Š. D.

Strategija inovacijske družbe

Člani sekretariatov OOKZ, ki delujejo v Iskrih organizacijah združenega dela, lociranih na Stegenskem kompleksu, so se v sredo, 16. novembra udeležili seminarja, ki ga je za vodstva OOKZ pripravilo predsedstvo občinskega komiteja ZKS Ljubljana-Siška.

Program usposabljanja, ki ga je omenjeni občinski komitej pripravil v mesecu oktobru, je temeljil na soočanju stališč in usmeritev ZKS, sprejetih na konferenci ZKS in sejah CK ZKS z delovnim naslovom: razvojna prenova združenega dela in strategija inovacijske družbe s prakso.

Na omenjenem seminarju, ki je bil prvi tovrstni (drugi bo organiziran predvidoma v mesecu decembru), je prisotnim spregovoril o aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih razmerah, navezujoč se na strategijo inovacijske družbe Ciril Baškovič, izvršni sekretar Predsedstva centralnega komiteja ZKS.

Izhajajoč iz tez, je prisotnim nazorno in razumljivo podal strategijo inovacijske družbe s konkretno opredelitvijo osnovnih smeri, pogojev in ključnimi točkami na mikro ravni ter na ideološko-politični ravni kot predpogojih za izvedbo strategije. Prav gotovo pa sama teorija ne zadostuje. Še vedno ostajajo odprta vprašanja, ki jih je avtor navedel v zaključku svojega gradiva: Ali smo sposobni opredeliti potrebno izvedljivo gospodarsko

preobrazbo? Ali smo jo sposobni izvesti pri sebi? Ali smo sposobni v ZK in v družbi manjšinska stališča pretvoriti v večinsko gibanje? In prav od odgovorov, od prepričanja vsakega posameznika v pravilnost projekta, ki bo izhajal iz interesov ljudi za boljše življenje, je odvisna izvedljivost družbene preobrazbe, ki naj odpre nove perspektive.

Š. D.

Delovni obisk japonskih poslovnežev

Trodnevni delovni obisk vodilnih predstavnikov japonske firme Toyoda, se je v petek, 2. decembra zaključil z ogledom proizvodnje in razgovori v delovni organizaciji Iskra — Avtomatika.

Delegacijo, ki jo je vodil direktor firme, g. Tohru Nakaso, spremljali pa so ga g. Itaru Sakuri — direktor izvoza, g. Nobuo Sugahara — pomočnik direktorja sektorja, g. Takashiuda — direktor predstavništva v Beogradu in Vito Murgel iz Iskra — Commerce, je sprejel glavni direktor Iskre — Avtomatike Rudi Pirc s sodelavci. Razgovori so bili namenjeni predvsem konkretizaciji oz. opredelitvi možnosti za sodelovanje na programu avtomatizacije v industriji in iz področja industrijskih robotov.

Š. D.

Posvetovanje glede informackega sistema o standardih

Standardizacija — mnogi sploh ne vedo, kaj pomeni ta strokovni izraz — je načrtno poenostavljenje materialnih in nematerialnih predmetov v korist skupnosti. Preprosteje povedano: standardi so enotne, uzakonjene mere, ali norme (predpisi), obvezne na določenem ozemlju.

Na prvi pogled so te stvari dokaj stranskega pomena, če pa jih razčlenimo natančneje, so ti predpisi osnova za pravilno in uspešno delovanje celotnega gospodarstva neke urejene države ali skupnosti držav. Vzemimo najpreprostejši primer: žemlja mora biti zamešena iz te in te bele moke, s temi in temi dodatki, toliko dolga — nič več in nič manj, pečena in ne morda skuhana, natančno določenega okusa in trdote, pod zobmi mora hrustati, sicer ni žemlja, ampak slab kruh. Predpisi za »tehnologijo« žemlje so potrebni, kajti iz teh sestavin zamešena in spečena žemlja je naj — naj — boljša. Pri nas verjetno ni strogih standardov za žemlje, zato pa so takšne, kakršne so. Če pa bi jih izvažali na Zahod v države EGS, bi poenotena merila bila bržkone potrebna.

Ta, nekoliko smešen in naiven primer na najbolj preprost način ponazarja veliko pomembnost standardov. O tem, kako poteka zbiranje podatkov o naših in tujih standardih, je bilo govora na posvetovanju.

Gospodarska zbornica Slovenije, oz. njena služba za napredek dela in tehnologije je pripravila ob sodelovanju naše organizacije ZO-RIN strokovno posvetovanje o informacijskem sistemu glede standardov in drugi tehnični regulativi (predpisih, navodilih ali pravilnikih) v naši državi ter o problematiki in izkušnjah v podjetjih.

V naši konferenčni dvorani v PPC se je 16. novembra letos zbralo 107 udeležencev iz raznih podjetij, več kot dve tretjini povabljenih strokovnjakov. Posvetovanje je bilo povsem delovne narave.

Najprej je navzoče pozdravil direktor delovne organizacije ZORIN Marjan Trojar. Poudaril je, da se gostiteljica, to je Iskra, že dolgo ukvarja s standardizacijo, še od bivšega Zavoda za avtomatizacijo, ki je bil razvojni institut Iskre, intenzivne pa zlasti zadnji dve leti. Na to temo je bila tudi okrogla miza. Čeprav je sedaj še vedno čutili veliko praznino na tem strokovnem področju, v prihodnje ne bo mogoče trpeti zaostajanja, saj gre za povezovanje z Evropsko gospodarsko skupnostjo. Do leta 1992 morajo biti namreč vsa vprašanja glede standardizacije usklajena, oz. rešena, sicer bo to povezovanje le deklarativno.

Kot prvo je bilo na vrsti predavanje Antona Pogačnika in Rudija Zorka iz Iskre-Kibernetike. V njem sta

avtorja najprej odgovorila na vprašanje, zakaj poudarjamo pomen informacij prav na razvojno-raziskovalni stopnji. Sledila je ugotovitev o pomembnosti »pravih informacij, na pravem mestu in ob pravem času.« Na tehničnih diagramih sta pokazala ves splet informacij. Nujno je treba ob vsakem začetku novega projekta preskrbeti tudi ustrezno literaturo, raziskati patente in standarde ter druge dokumente tehnične regulative. Prav tako moramo informacije nenehno dopolnjevati med delom in tudi po zaključenih nalogi. Skratka, to pomeni, da smo nenehno na tekočem z novimi dosežki in ustrezno spremljamo tehnični predpisi.

Izkušnje v svetu kažejo, da je treba v podjetju najprej določiti informacijsko politiko, ki temelji na izboru informacij, njenem cilju in informacijskem servisu. Pri tem je pomembno, da nekatere informacije selektivno izločimo, medtem ko druge hranimo. Informacijski sistem o tehnični regulativi bo lahko učinkovit le, če bomo na področju standardizacije pospešeno usklajevali JUS standarde z mednarodnimi priporočili ali predpisi. Tako se bomo lahko sklicevali na ustrezne mednarodne reference in odstranili težave na domačem tržišču in zlasti pri izvozu.

Predlagata povezan informacijski sistem tehnične regulative za

celotno državo. Ta naj bi omogočal pridobivanje informacij o dokumentih tehničnih predpisov prek omrežja na delovnem terminalu uporabnikov v podjetju. Zbrati je treba vse podatke in oceniti potrebe pri vključevanju v mednarodne baze podatkov, ki jih dobimo z mednarodno izmenjavo ali članstvom v mednarodnih organizacijah, prav tako pa tudi realizacijo raziskovalne naloge, ki bi proučila problematiko internega informacijskega sistema na podlagi tehničnih predpisov v podjetju.

O informacijskem sistemu notifikacije sporočil Zveznega zavoda za standardizacijo je spregovorila Mirjana Topalović iz te ustanove. Najprej je podala seznam publikacij, ki jih izdaja ZJS. Gre za katalog jugoslovanskih standardov, ki izhaja enkrat letno in vsebuje vse naslove standardov, pravilnikov o tehničnih normativih, normah kakovosti, odločb o atestiranju in homologacijah (usklajevanje standardov). Kot drugi je navedla katalog mednarodnih standardov ISO in IEC, katerem so naslovi standardov, prevedeni v srbohrvaščino. Poleg tega izdaja ZJS bilten Standardizacija, ki izhaja dvomesečno, v katerem poleg strokovnih člankov s področja standardizacije objavljajo register novih mednarodnih standardov ISO in IEC ter register SEV. Brošura JUS Informacije iz-

haja dvakrat mesečno in vsebuje kratka obvestila o delu komisije za standarde, vabila za sestanke komisije in drugo. Zavod tudi vodi register sprejetih notifikacij, ki jih prevajajo v srbohrvaščino — na zahtevo zainteresiranih proizvodnih podjetij pa pošiljajo tudi kopije notifikacij in originalnih dokumentov.

Načrt informacijskega sistema predvideva mikrofilmsko bazo za kompletni fond jugoslovanskih standardov, mednarodnih standardov, tujih nacionalnih standardov, ki jih največ uporabljajo in katalog standardov. V letu 1987 so začeli s predpripravi.

Veliko število dokumentov, ki se nahajajo v skladu Zavoda, terja prehod na moderne oblike informiranja s pomočjo računalnikov. Zavod je v sodelovanju z Elektrotehnično fakulteto v Beogradu na podlagi navodil Zveznega izvršnega sveta izdelal projekt informacijskega sistema ZJS. Za namestitev, hranjenje in obdelavo podatkov je predvidena uporaba obstoječega računalnika v Zveznem zavodu za informatiko, medtem ko so v ZJS predvideni terminali, povezani z osrednjim računalnikom prek telefonske linije.

Avtorji naslednjega prispevka so bili Vesna Pajković-Pudar, Jovan Popmijatov in Mirjana Topalović. V njem so na zgoščen način prikazali možnost razvoja informacijskega omrežja, pogojno odvisnost njegovega oblikovanja za različne potrebe informiranja določenih profilov uporabnikov (delovnih organizacij, znanstveno-razvojnih institucij itd.) Informacijsko omrežje je zasnovano na jugoslovanskem informacijskem sistemu o standardih in drugih tehničnih predpisih Zveznega zavoda za standardizacijo (ISST). Podane so osnovne, tehnično-tehnološke karakteristike tega omrežja in navodila za postopek vključevanja.

O vlogi Centralne tehniške knjižnice Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani pri informiranju o standardih sta spregovorili avtorici Zorka Leske in Nada Čučnik-Majcen. Čeprav je Gospodarska zbornica Slovenije že leta 1967 ustanovila

osrednjo standardoteko v Sloveniji v okviru univerzitetne tehniške knjižnice, se le-ta še danes srečuje z nepremostljivimi težavami glede prostorske stiske in finančnih sredstev. V teh kriznih časih je ZJS v Beogradu nesporno zaradi objektivnih razlogov povsem odpovedal. V letošnjem letu tudi ni izšel bilten o JUS standardizaciji in prav tako ne jugoslovanski katalog JUS, ampak le slovenski. Položaj je še težji, ker ni upanja, da bo Zvezni zavod krizo v doglednem času premagal, saj mu niso potrebna le finančna sredstva, temveč predvsem izobraženi strokovnjaki.

Standardoteka je imela ob koncu lanskega leta 12.483 domačih in 81.031 tujih standardov. Zanimivo je, da si jih je izposodila panoga elektrotehnika le 11,7%.

Standardoteka CTK daje informacije predvsem s pomočjo tiskanih katalogov standardov, delno pa tudi iz drugih virov informacij. Glede na to, da bodo katalogi vseh centrov, ki so vključeni v mednarodni informacijski sistem o standardih ISONET natisnjeni v prihodnje v angleškem ali francoskem jeziku, bo na ta način mnogo lažje. Sedanji standardi podajajo večino podatkov v obliki teksta. Nekateri centri za standardizacijo pa si prizadevajo strukturirati podatke že pri samem oblikovanju standarda po različnih sistemih. Najbolj razvit sistem bo imel obliko tabel, kar bo zelo ustrezna oblika za računalniško obdelavo.

Centralna tehniška knjižnica načrtuje v prihodnje številne prioritete naloge. Od dosedanjega načina zbiranja podatkov je pomembno še zajemanje podatkov za računalniško bazo o standardih, razširitev nabave katalogov, vključitev po online sistemu na Zvezni zavod, ko bo to možno in povezovanje z drugimi ustreznimi centri v državi in tujini, morda poiskati možnost aktivnega sodelovanja z ZJS, da bi z ustrezno delitvijo dela pospešili ustvarjanje baze podatkov o JUS standardih. In končno, izdelati skupaj z vsemi

večjimi delovnimi organizacijami, ki imajo razvito službo za standarde, z Gospodarsko zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Jugoslavije in Zveznim zavodom skupen operativni realni razvojni program.

Najbolj odmeven je bil referat Zvoneta Keržana iz Gorenja v Titovem Velenju, ki je imel naslov »Problematika pridobivanja standardov in tehniških predpisov ter informacij o teh dokumentih iz vidika organizacij združenega dela.« Klasične oblike informiranja s pomočjo raznih biltenov, katalogov in drugih podobnih sredstev na papirju, so še vedno prevladujoča oblika informiranja v razvitem svetu. Računalnik koristijo najprej za podporo lastnemu delu in šele potem so razvili računalniško podprt informacijski sistem, namenjen zunanjim uporabnikom. Uporabniki smo nezadovoljni prav z obstoječim klasičnim načinom informiranja. Pri tem imamo v mislih pridobivanje vseh informacij, ki so v zvezi s standardi in tehniškimi predpisi, začenši s plani aktivnosti za pripravo novih dokumentov do objave informacij o razveljavljenih dokumentih. Težko je ta trenutek ocenjevati, kaj vse pripravljajo te institucije, ki so zavezane za informiranje, ker imamo o tem zelo skope informacije, čeprav ZJS obljublja računalniško obdelavo. Težko si je zamisliti funkcioniranje takšnega sistema, če po drugi strani ugotavljamo, da imamo klasično obliko ponujanja informacij in dokumentov na ravni, kot je bila pred 15 do 20 leti v razvitih državah, v posameznih segmentih pa je stanje še slabše.

Po prikazu pomanjkljivosti dosedanjega dela je nanizal nekatere predloge za izboljšavo obstoječega stanja. Prvi pogoj za sodoben računalniško podprt sistem je v obvladovanju nekaterih elementov klasičnih oblik informiranja. Zato predlagamo, da predvsem ZJS usmeri večino svojih potencialov s področja informatike prav v to smer, kajti zavedati se moramo, da

stopnja informatizacije večine naših organizacij združenega dela še ni dosegla take ravni, da bi posegla po najsodobnejši informacijski tehnologiji. Zvezni zavod je že pred osmimi leti predstavil svoj koncept informacijskega sistema in njegovo vključevanje v ISONET pa še vedno ni uresničen. Stanje bi se precej izboljšalo, če bi Zvezni zavod, Centralna tehniška knjižnica in drugi informacijski centri letno izdali ustrezno brošuro o možnostih, ki jih ponujajo na tem področju, krajše informacije pa permanentno objavljali v strokovnih časopisih. ZJS bi moral v naslednjem letu tudi skrajšati dobavne roke za standarde vsaj za polovico in uporabiti računalniško podporo tudi pri vodenju naročil standardov in tehniških predpisov. Oba, ZJS in CTK bi morala izboljšati kakovost tiska in fotokopiranja, ZJS pa bi moral zagotoviti tudi dosledno prevajanje vseh JUS standardov in kataloga standardov v slovenski jezik. To je le nekaj od predlogov, ki so delno zajeti v sklepih posvetovanja.

V naslednjem referatu, ki ga je sestavil tim Vesna Pajković-Pudar, Dubravka Čkvenjakov in Svetislav Dragić, je imel naslov »Računalniško podprta baza podatkov informacijskega sistema Zveznega zavoda za standardizacijo.« V tem delu so prikazani osnovni cilji informacijskega sistema ISST, njegova organizacija, vsebina različnih vhodnih dokumentov in potrebnih izhodnih informacij, metodološke in tehnične osnove organizacije računalniško podprte baze podatkov s prikazom uporabe. Podan je dizajn računalniške osnove informacijskega sistema o standardih in drugih tehničnih predpisih, lastna softverska (programska) podpora v povezavi s programskim paketom proizvajalca opreme, kakor tudi podpora dokumentacijski obdelavi vhodnih dokumentov za oblikovanje interaktivnega vzdrževanja ter razvoj tezavrov za področje standardizacije.

Zadnje je bilo na vrsti predavanje Marije Pirc z naslovom »Informati-

ka v tehnični regulativi v SOZD Iskra.« Informiranje o standardih mora biti zajeto v treh točkah in sicer: informacija mora biti hitro dosegljiva, zadovoljiti mora potrebe uporabnika in mora biti ažurna. Iskanje in posredovanje informacij o tehnični regulativi na klasični način s pregledovanjem zbirk, s katalogi, z dopolnili katalogov in z objavami v periodiki, je zaradi specifičnih standardov in drugih dokumentov tehnične regulative obsežno in zahtevno delo, ki terja poznavanje sistema posameznih standardov in potreb uporabnika. Obvladovanje tega področja s kartotekami je na meji racionalnosti. Zato smo se v Iskri odločili vzpostaviti informacijski sistem o tehnični regulativi, ki smo ga imenovali INFOTER. Predstavlja naj bi podporo raziskovalnemu razvojnemu delu, zlasti s stališča kakovosti in ekonomičnosti proizvodov že na začetni stopnji inovacijskega procesa. INFOTER je zasnovan na delu z osebnim računalnikom IBM-PC in programski opremi d Base 3 plus. Za to programsko opremo smo se odločili zato, ker je lahko dostopna in zelo pripravna za formiranje, ažuriranje in obdelavo datotek. Izbor podatkovnih elementov za vpisovanje standardov in drugih aktov tehnične regulative smo zasnovali na podlagi določil v ISONET (Manual) 1988, kjer so podane osnove za načrtovanje kompatibilnih informacijskih sistemov o tehnični regulativi. Tako predstavlja INFOTER informacijsko omrežje, kjer je vsako vozlišče ustvarjalec in hkrati uporabnik informacij. Za vnašanje in obdelavo podatkov uporabljajo vozlišča omrežja osebne računalnike, v določenih časovnih obdobjih pa prenašajo bazo podatkov v skupni računalniški center SRC, kjer se sestavlja skupna baza podatkov.

Posvetovanje je po splošnem mnenju zelo uspelo. Udeleženci so zvečine podprli razmišljanja in predloge Zvoneta Keržana, vsi pa so menili, da bo to delo treba nadaljevati in reševati bolj konkretne probleme.

Marjan Kralj

Sklepi posvetovanja

1. Udeleženci posvetovanja ocenjujemo, da so takšne oblike medsebojnega informiranja o načrtih, dosežkih, težavah in drugih predlogih te dejavnosti zelo koristne za nadaljnji razvoj.
2. Ugotavljamo, da predstavljajo standardi in druga tehnična regulativa del infrastrukture vsem gospodarskim in tudi znanstvenim dejavnostim, zato moramo nameniti razvoju tega dela informatike mnogo večjo pozornost.
3. Na posvetovanju obravnavana problematika kaže, da je naše zaostajanje za dosežki razvitih dežel tudi na tem področju zelo veliko in da smo kot družba na vseh ravneh premalo informirani. Da bi to zaostajanje zmanjšali, moramo sprožiti nekatere akcije, ki jih delimo v dve skupini:

- akcije kratkoročnega značaja, ki bi jih morali realizirati v enem do dveh let in
- akcije, ki predstavljajo realizacijo dolgoročne usmeritve in bi si jih zastavili glede na dosedanje izkušnje — naše in tuje — pri razvoju na tem področju.

4. Glede na to, da predstavlja brezhibno delovanje klasičnih oblik informiranja enega izmed temeljev za prehod na moder-

nejše oblike informiranja, moramo v kratkoročnih akcijah nameniti ustrezno mesto prav tem oblikam. Glavne so:

- Zvezni zavod za standardizacijo, Centralna tehniška knjižnica in drugi informacijski centri, ki zbirajo obdelujejo in posredujejo informacije o standardih in tehničnih predpisih (nekateri posredujejo tudi dokumente), naj o svoji dejavnosti in storitvah, ki jih ponujajo, izdajo ustrezno brošuro, dopolnilne informacije pa naj permanentno objavljajo v svoji ali drugi ustrezni strokovni literaturi.
- Najosnovnejša in najbolj nujna naloga je zelo stvarna: — izboljšanje kakovosti tiska in fotokopiranja ZJS in CTK; — redno izhajanje JUS informacij in biltena JUS Standardizacije, da ju bodo naročniki dobili pravočasno, to je z datum izida.

- Okrepi naj se — kadrovske in finančne — vloge CTK glede posredovanja standardov, tehničnih predpisov in drugih informacij s tega področja v skladu s planskimi dokumenti do leta 1991 in s programom razvoja znanstvenotehnoloških informacij do leta 2000. Med te sodijo v prvi vrsti tudi dokumenti tehnične regulative in informacije iz EGS in EFTA, ki naj jih ZJS in prek njega CTK ažurno dostavljata rednim in posamičnim uporabnikom.

- Strokovnjaki ZJS naj spremljajo in proučujejo vse dosežke v razvitem svetu na tem področju ter jih uvajajo pri svojem delu v zavodu.
- Komisije za standarde ZJS naj — po zgledu Koordinacijske komisije za področje elektrotehnike — takoj začnejo z uvajanjem organizacijsko paralelnega in časovno sinhrona dela z organi ISO in, seveda, s pospešenim usklajevanjem obstoječih JUS standardov z mednarodnimi, kajti še tak sodoben informacijski sistem je neučinkovit, če gospodarstvo ni pripravljeno — tudi prek tehnične regulative — za mednarodno delitev dela.
- 5. Glede dolgoročnih akcij bi bilo potrebno predvsem:
 - naravnati ustrezno politiko in strategijo za to področje;
 - pripraviti ustrezne standarde za skupne elemente informacijskega sistema;
 - v razvoj tega segmenta enakopravno vključiti tudi uporabnike;
 - opredeliti vlogo in naloge posameznih republik, predvsem tistih, ki so zunaj srbohrvaškega jezikovnega področja (problem prevodov, tezaver — priročnik za indeksiranje informacij);
 - zagotoviti ustrezno izobraževanje uporabnikov in pripraviti skupni program izobraževanja;

- v okviru Zveznega sekretariata za gospodarstvo povezati prizadevanja in izkušnje posameznih zavodov (ZJS, ZZMPK, ZJP) in prek sklada za pospeševanje tehnološkega razvoja SFRJ usmeriti finančna sredstva za razvoj informacijskega sistema in druge ustrezne infrastrukture.
- 6. Izdelati je treba raziskovalno nalogo, ki bi proučila problematiko gradnje internega informacijskega sistema na področju tehnične regulative v podjetju.
- 7. S sklepi tega posvetovanja je treba seznaniti naslednje institucije in od njih zahtevati njihovo stališče in akcije, ki jih namestavajo izvajati za razreševanje te problematike: Zvezni zavod za standardizacijo Zvezni zavod za informatiko Zvezni zavod za mere in plemenite kovine Zvezni zavod za patente Zvezni sekretariat za gospodarstvo Zvezni komite za znanost, tehnologijo in informatiko Gospodarska zbornica Slovenije Gospodarska zbornica Jugoslavije Centralna tehniška knjižnica Republiški komite za informiranje Služba za napredek dela in tehnologije GZS

Srečanje krvodajalcev Iskre Avtoelektrike

Samo eno veliko plemenito srce jih je

Veličasten je bil pogled na prepolno delavsko restavracijo novogoriške Iskre Avtoelektrike, kjer so se zadnji petek v novembru zbrali na letnem srečanju plemeniti ljudje, delavke in delavci, darovalci dragocene življenjske tekočine — krvi. Veličasten je bil pogled tudi zato, ker je bilo udeležencev srečanja res veliko, kar okrog 200, to pa pomeni pripravljenost teh ljudi, pomagati neznanemu človeku, mu z darovano krvjo skrajšati čas zdravljenja, lajšati bolečino in trpljenje in kar je najvažnejše — morebiti rešiti celo življenje. In ta množičnost pomeni tudi to, da je Iskra Avtoelektrika v samem vrhu izmed vseh novogoriških delovnih organizacij po številu udeležencev na krvodajalskih akcijah v novogoriški občini.

Srečanje je otvoril predsednik sindikata **Miloš Vodopivec**, ter se v krajšem nagovoru zahvalil v imenu družbenopolitičnih organizacij vsem za humana dejanja ter jim častital. V nadaljevanju je spregovorila tudi **Irena Simčič**, poudarila pomen množičnosti in pozvala vse, naj povabijo na akcije tudi druge sodelavce, prijatelje in znance, saj krvi ni praktično nikoli dovolj. Svojo zahvalo in čestitke pa je krvodajalcem in poverjenikom po tozdih naslovila tudi **Astrid Lisjak**.

Srečanja se je udeležil tudi predsednik občinske organizacije rdečega križa Nova Gorica **Marino Baštjančič**, ki je bil tudi slavnostni govornik in med drugim dejal: »Zelo sem ponosen, da sem tokrat že drugič v vaši delovni organizaciji na tako prisrčnem srečanju, namenjeno vam, krvodajalcem predvsem kot zahvalo za vašo plemenita dejanja. Ponošen sem tudi zato, ker ste prav vi Iskraši najmasovnejše vključeni v krvodajalske aktivnosti v naši občini in to ne enkratno, temveč izstopate že vrsto let, masovno pa ste se prijavili tudi za zimsko, oziroma decembrsko akcijo in ste tako zavzeli spet daleč najvišje mesto v primerjavi z drugimi udeleženci iz drugih novogoriških delovnih organizacij. To pove, da se visoko zavedate, kaj pomeni biti zdrav človek, ki poleg odgovornega in strokovnega dela v tovarni najde pripravljenost tudi za solidarnost in humanost do človeka.

O samem pomenu krvodajalstva vam ne bi posebej govoril, vendar

pa moram poudariti, da brez darovanja dragocene življenjske tekočine praktično ne bi bilo normalnega življenja, bolni ljudje se ne bi mogli več vračati v delovni proces, bilo bi veliko predčasnih odhodov v pokoj, marsikdo pa bi moral celo predčasno zapustiti ta svet. Torej je ta vrednota, ki gre iz vašega organizma v drug organizem tako pomembna za vso našo družbo, da ga ni denarja, s katerim bi to vrednoto poplačali. Zato se vam v imenu občinske organizacije rdečega križa iskreno zahvaljujem in prisrčno čestitam. Naša želja je, da bi še naprej ostali aktivni krvodajalci, tisti pa, ki zaradi zdravstvenih ali drugih razlogov ne morete več opravljati te lepe aktivnosti, pa postanite aktivisti za pridobivanje zdravih, predvsem mladih krvodajalcev.

Sledil je gotovo najslavnejši del srečanja, podelitev posebnih značk in diplom tistim, ki so darovali deleček sebe že 40, 35, 30, 20, 15, 10 in 5 krat. Žal, zaradi pomanjkanja prostora ne moremo poimensko imenovati vseh, zato naj nam bo oproščeno, objavljamo pa imena tistih, ki so se na akcijo odzvali večkrat.

40 krat: **Jože Vodopivec**, **Jože Štanta**, **Danijel Bratuž**. 35 krat: **Zvonko Žižmond**, **Vojko Špacapan**, **Silvan Pušnar**. 30 krat: **Ernest Vižintin**, **Rudi Špacapan**, **Metod Potočnik**, **Boris Persolja**, **Marko Madric**, **Miroslav Glišovič**, **Zlatka Černe**, **Slavko Bratuž**. 20 krat: **Loira Vidic**, **Jože Vecchiet**, **Tomislav Ušaj**, **Zorana Te-**

rčič, **Radovan Strehar**, **Eda Peršič**, **Narcis Oblak**, **Martin Mačus**, **Rajko Lisjak**, **Branko Kobal**, **Marko Gregorc**, **Irena Dominko**, **Mirko Bremec**, **Mirjam Bizjak** in **Adrijana Skubin**.

Vsem iskrene čestitke tudi s strani našega novogoriškega uredništva, ob koncu srečanja pa smo napravili kratko anketo in od dveh krvodajalk in krvodajalcev izvedeli:

Marko Madric, vodja linije okrova in polovega čevlja v tovarni velikih zaganjalnikov. Doslej sem dal kri že dvaintrideset krat in še bom krvodajalec vse dotlej, dokler mi bo dopuščalo zdravje, dokler bo moja kri tako dobra, da bom z njo lahko pomagal ljudem, potrebnim te življenjske tekočine. To je tudi glavni vzrok, da sem vpisan med krvodajalce. Pred vsako akcijo rečem tudi drugim, ki še niso darovali krvi, naj se odzovejo temu prepotrebemu klicu, vendar naletim čestokrat na odpor, predvsem z vidika bojazni. A tu se res ni kaj bati, saj je vse skupaj neboleče.

Lojra Vidic, delavka na liniji rotorja v tovarni velikih zaganjalnikov. Darovalka krvi sem postala že pred mnogimi leti, saj je za mano že kar lep jubilej, če se temu lahko tako reče, namreč — 20 krat sem že dala kri, 20 krat sem pomagala neznanemu človeku. Že sama misel na to je prijetna, zato se bom udeleževala akcij še vse dotlej, dokler mi bo dopuščalo zdravje. Brala sem tudi o pobudi, da bi bilo primerno nagraditi krvodajalce z dvema dnevoma dopusta. Tej pobudi

se pridružujem, saj sem prepričana, da bi tudi zaradi tega pristopilo med krvodajalce še več zdravih ljudi.

Jože Štanta, predelavec na liniji rotorja v tovarni malih zaganjalnikov. Spominjam se, da sem dal prvič kri že pri vojaki in od takrat sem redno udeleženec na krvodajalskih akcijah. Dvakrat letno dam kri v Novi Gorici ali v Šempetru, dal pa bi jo tudi trikrat, če ne bi bila poletna akcija v času, ko imamo v naši tovarni kolektivni dopust. Doslej sem daroval kri že 41 krat in še jo bom, dokler mi ne bodo rekli na zdravniških pregledih pred akcijo, da je bilo dovolj. In kaj naj odgovorim na vprašanje, zakaj dajem kri? Raje jaz drugim, kot da bi jo sam potreboval.

Adrijana Skubin, delavka na liniji rotorja v tovarni velikih zaganjalnikov. Kar malce ponosna sem na številko 20, ki pomeni, da sem prav tolikokrat darovala prepotrebno življenjsko tekočino. Vem, koliko ljudi je v stiski, vem, kako zelo primanjkuje krvi, zato ni težko najti odgovor na vprašanje, zakaj sem zapisana med krvodajalci. Redna udeleženka sem na spomladanskih in jesenskih akcijah in še bom, dokler mi bo zdravje dopuščalo. In tako bi morali razmišljati tudi drugi, predvsem mlajši, zdravi ljudje, saj se nikoli ne ve, kdaj pride človek v tak položaj, da bo tudi sam rabil kri drugega, seveda pa tega nikomur ne želim.

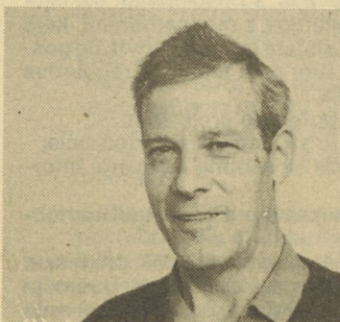
Marko Rakušček

Marko Madric

Lojra Vidic

Jože Štanta

Adrijana Skubin

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik: Franc Košir

Tudi za našega sogovornika je prišel čas odhoda v zasluženi pokoj. Tako je naše glasilo 9. marca 1974. prineslo članek pod naslovom »Franc Košir v pokoj, J. Kočevar novi direktor«. Zavoljo dokumentarnosti našega pisanja prinašamo v celoti tedanji zapis o novem in starem direktorju semiške Iskre.

V novembru pred dvanajstimi leti je krmilo naše semiške tovarne kondenzatorjev prevzel Franc Košir, prvoborec, človek, ki je po vojni uspešno opravljal številne družbeno-politične funkcije. V Iskro je prišel z občinske skupščine Črnomelj, kjer je v zadnjem obdobju

opravljal dolžnost načelnika za gospodarstvo.

V novo dolžnost se je Franc Košir zagrizel z vso vnemo, neuničljivo voljo in trdno odločnostjo, da mora tovarna v Semiču stopiti na pot hitreje rasti in nadaljnega razvoja. V svojem delu je dodobra vpregel svojo globoko človečnost, iskrenost in osebno poštenost, v ustvarjanje zdravih odnosov s sodelavci in celotnim delovnim kolektivom. In prav v tem tiči morda največji delež tega, da se je tovarna v Semiču v teh dvanajstih letih tako naglo razvijala in dosegla tako pomembno mesto doma in v svetu.

V svoji pretirani skromnosti si Franc Košir ne lasti zaslug za tako nagel vzpon tovarne, pač pa pravi, da je vsa skrivnost uspeha v sodelavcih, v celotnem delovnem kolektivu, v njegovi prizadevnosti, sodelovanju in pripravljenosti si tudi odpovedovati, da bi končno dosegli zastavljene cilje. »Predvsem smo vedeli, kaj hočemo in temu so v celoti veljali naši skupni napor. Bil je dovolj skrbi, težav in odrekanih, vendar vse to ne zmanjša. Danes imamo vsi skupaj nekaj pokazati, kar je plod naših skupnih prizadevanj in hotenj!«

In res je tako. Ob prihodu Franca Koširja v tovarno, je vrednost njene proizvodnje znašala okrog 700 milijonov starih dinarjev, letos pa so naskočili načrt, ki predvideva, da bodo ustvarili že za 14 milijard starih dinarjev, pri tem pa bistveno povečali tudi izvoz, zlasti na konvertibilna področja. To je nedvomno izredno hiter vzpon, ki zagotavlja

še nadaljnjo rast tovarne.

Pod vodstvom Franca Koširja pa je tovarna kondenzatorjev v Semiču prispevala tudi za sam Semič, njegovo okolico in vso Belo Krajin. Tudi to je šteti za uspešno bilanco dvanajstih let vodstva kolektiva, ki je dobršen del ustvarjenega vlagal tudi za rast okolja, v katerem tovarna živi in dela.

Danes, ko Franc Košir odhaja v zasluženi pokoj, skupno s semiškim kolektivom lahko s ponosom pogleda na minuli dvanajst let, ki jih je tako nesebično in predano posvetil tovarni in temu, da bi bila le-ta aktiven člen v verigi ostalih organizacij ZP Iskra. Bil je vsa leta tudi vnet bорец za močno, doma in v svetu trdno, združeno Iskro, ki naj ima le eno samo nadaljnjo pot — navzgor. Kot tak je v svojih poslov-

nih besedah izrazil željo, naj bi imeli prav vsi, v Iskri zaposleni, globljo zavest, da so člani velikega aktiva, ki v družbi nedvomno veliko pomeni. V pripadnosti kolektivu je skupna moč, sposobna premagovati tudi težka obdobja.

Delavski svet tovarne se je na pobudo kolektiva dosedanjemu direktorju Francu Koširju in v zahvalo za njegova prizadevanja, ob odhodu v pokoj, oddolžil z lepim darilom — barvnim televizorjem. Skromne, a tehtne so bile besede, s katerimi je poteklo slovo Franca Koširja od tovarne, kateri je posvetil dvanajst svojih plodnih let.

Za novega direktorja tovarne kondenzatorjev v Semiču je delavski svet izvolil Jožeta Kočevarja, že 22 let zvestega člana kolektiva, dolga leta tehničnega direktorja, oz. v zadnjem obdobju pomočnika direktorja. Novi direktor Jože Kočevar, je ob imenovanju izrazil upanje, da mu bo kolektiv še naprej nudil pomoč in razumevanje za uresničitev skupnih ciljev. Simbolično je dejal: »Upam in želim, da bi voz, v katerega se vprezam, s skupnimi močmi potiskal po strmini, vselej navzgor!«

Odhod dosedanjenega direktorja Franca Koširja v pokoj spremljajo iskrene želje, da bi pokoj užival v zdravju in zadovoljstvu in, da bi mu — ob mnogih družbenih funkcijah, ki se jim nedvomno ne bo skušal odpovedati, kot se jim nikoli doslej ni, vendarle ostalo kaj več časa za njegovo zidanico in lov, kot ga je imel v času, ko so ga nenehno trle direktorske skrbi.

POZOR — POZOR POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE ISKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

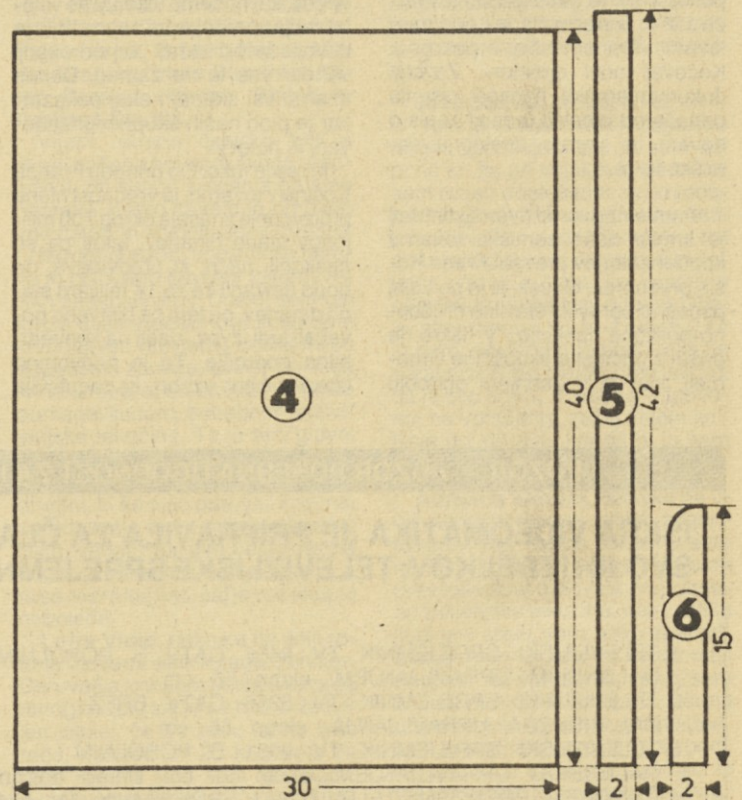
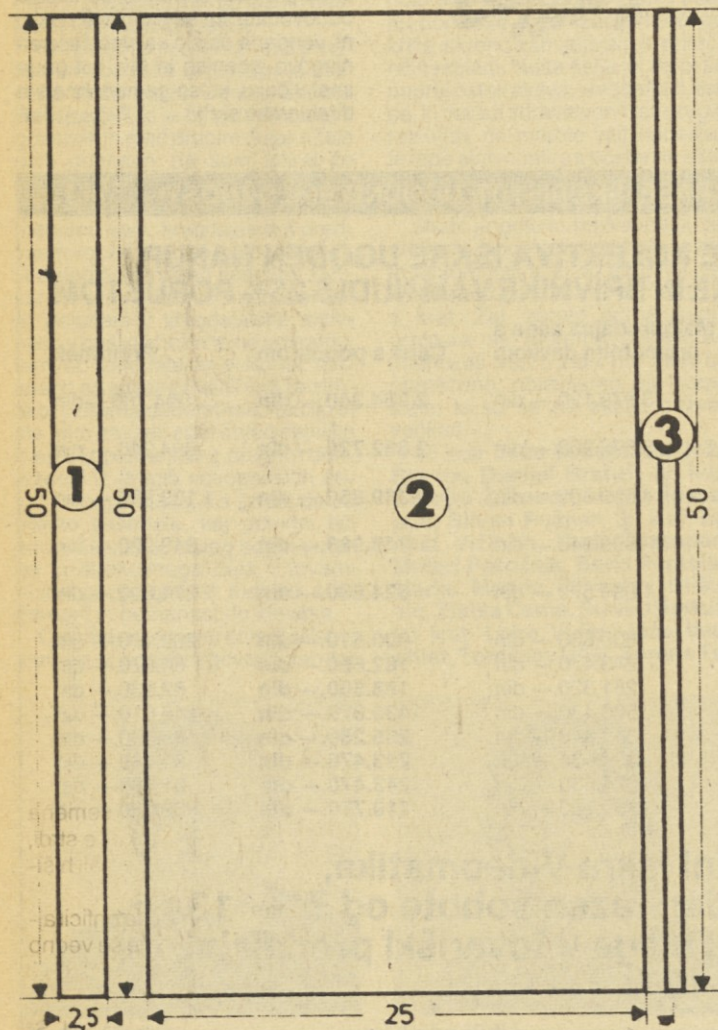
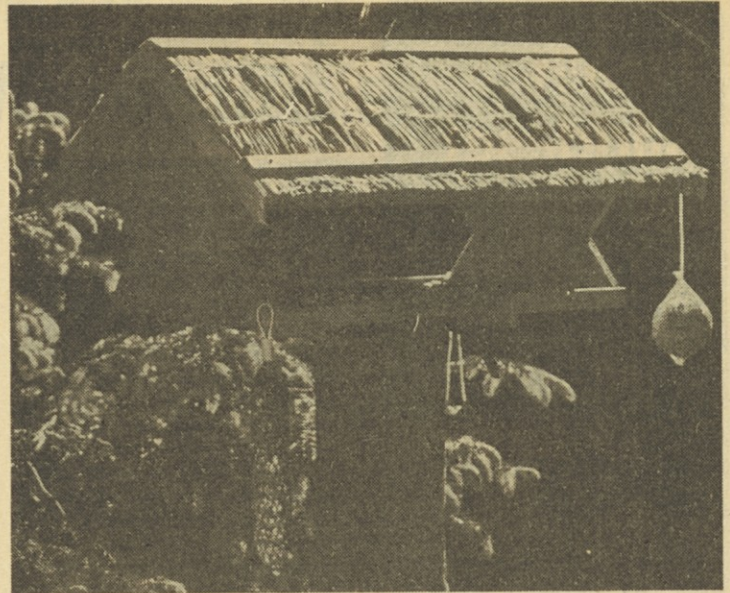
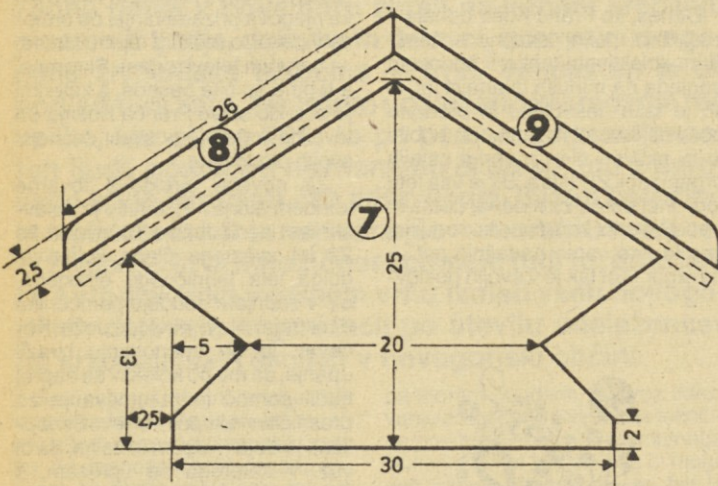
ISKRA VIDEOMATIKA JE PRIPRAVILA ZA ČLANE KOLEKTIVA ISKRE UGODEN NAKUP SVOJIH IZDELKOV: TELEVIZIJSKE SPREJEMNIKE IN BRIVNIKE VAM NUDI S 25% POPUSTOM

	Maloprodajna cena s prometnim davkom	Cena s popustom	Prihranek
1. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8456 CATV S POPOLNIM DALJINSKIM UPRAVLJANJEM, ekran 56 cm	3.979.120.— din	2.984.340.— din	994.780.— din
2. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8256 CATV BREZ DALJINSKEGA UPRAVLJANJA, ekran 56 cm	3.576.960.— din	2.682.720.— din	894.240.— din
3. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 9051 S POPOLNIM DALJINSKIM UPRAVLJANJEM, ekran 51 cm stereo design	4.519.800.— din	3.389.850.— din	1.129.950.— din
4. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5344 ekran 44 cm	999.940.— din	749.960.— din	249.980.— din
5. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5144 ekran 44 cm	1.099.570.— din	824.680.— din	274.890.— din
6. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5331 ekran 31 cm	800.680.— din	600.510.— din	200.170.— din
7. BRIVNIK BRAUN MICRON	243.470.— din	182.600.— din	60.870.— din
8. BRIVNIK BRAUN MICRON L	251.320.— din	188.500.— din	62.930.— din
9. BRIVNIK BRAUN UNIVERZAL 3512 (vgrajenim akumulatorjem)	586.430.— din	439.820.— din	146.610.— din
10. BRIVNIK BRAUN LINEAR 235	340.340.— din	255.250.— din	85.090.— din
11. BRIVNIK BRAUN LADY E 2	324.630.— din	243.470.— din	81.160.— din
12. BRIVNIK BRAUN LADY E 3	324.630.— din	243.470.— din	81.160.— din
13. BRIVNIK BRAUN POCKET (samo baterijski 2x1,5 V)	159.700.— din	119.770.— din	39.930.— din

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68 — Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13. Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovariški prodajalni. Informacije dobite na telefon: (061) 51-167.

Naredimo ptičjo hišico

Najprej si naredimo načrt: skico v naravni velikosti prenesemo na papir zato, da posamezne dele kot šablono polagamo na les.
Skica:

Potrebujemo naslednje dele:

- 1 — podporna letvica za slamnato pokrivalo (izrezati 4x)
- 2 — polovica strehe (izrezati 2x)
- 3 — slemenska letvica (štirioglasta palica)
- 4 — dno
- 5 — robnik (robna letvica)
- 6 — robnik (izrezati 2x)
- 7 — stranski del (izrezati dvakrat)
- 8+9 — robna letvica na strehi (izrezati 2x)

Material

vezana lesena plošča 8 mm in 5 mm

letvice debeline:

2 x 0,4 cm

2,5 x 0,5 cm

3 x 3 cm

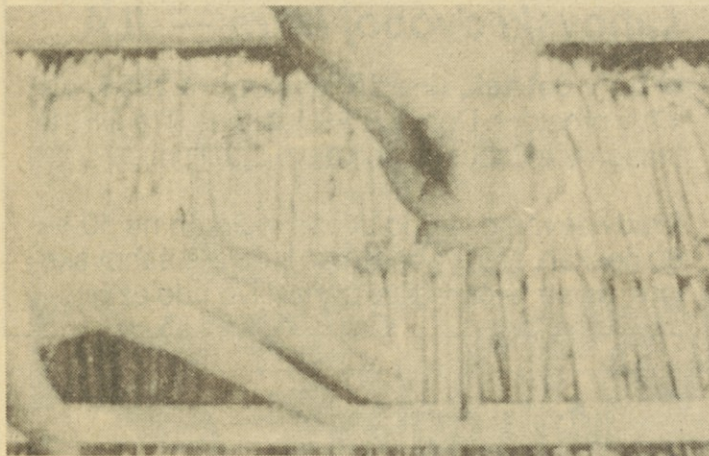
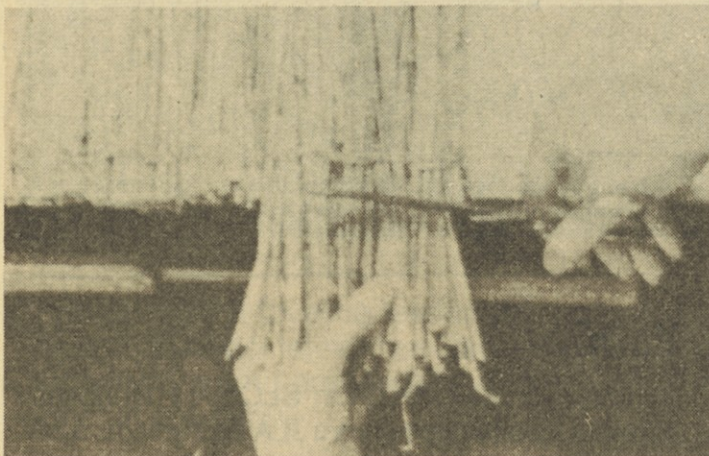
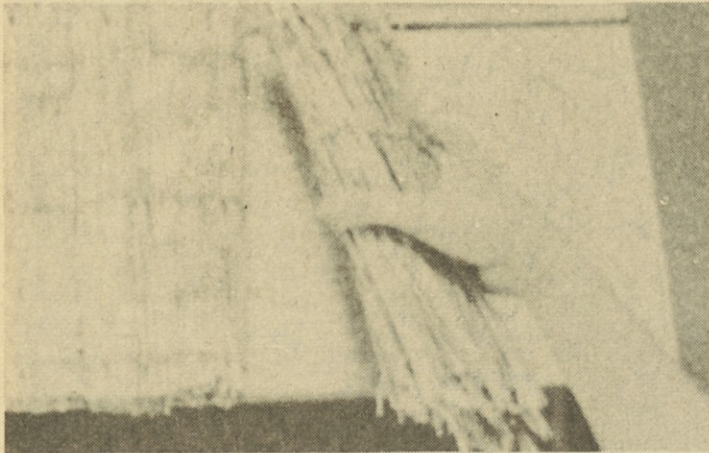
vijaki, žebliji, lepilo, slama ali trstika

Orodje

Žaga za rezljanje z grobimi in finimi lističi, kladivo, klešče, izvijač, brusilni papir (grob in fin, sveder, svinčnik, škarje)

Sestavljanje

Stranske dele nalepimo, zbijemo, oz. privijemo na talno ploščo. Daljše stranice talne plošče obrobimo z letvicami. Oba krajša dela pritrdimo tako, da v sredini ostane odprtina, ki je pomembna za čiščenje hišice. Strešni plošči položimo na stranske dele in ju pritrdimo. Nazadnje mednju prilepimo štirioglati slemenski del.

Prekrivanje strehe

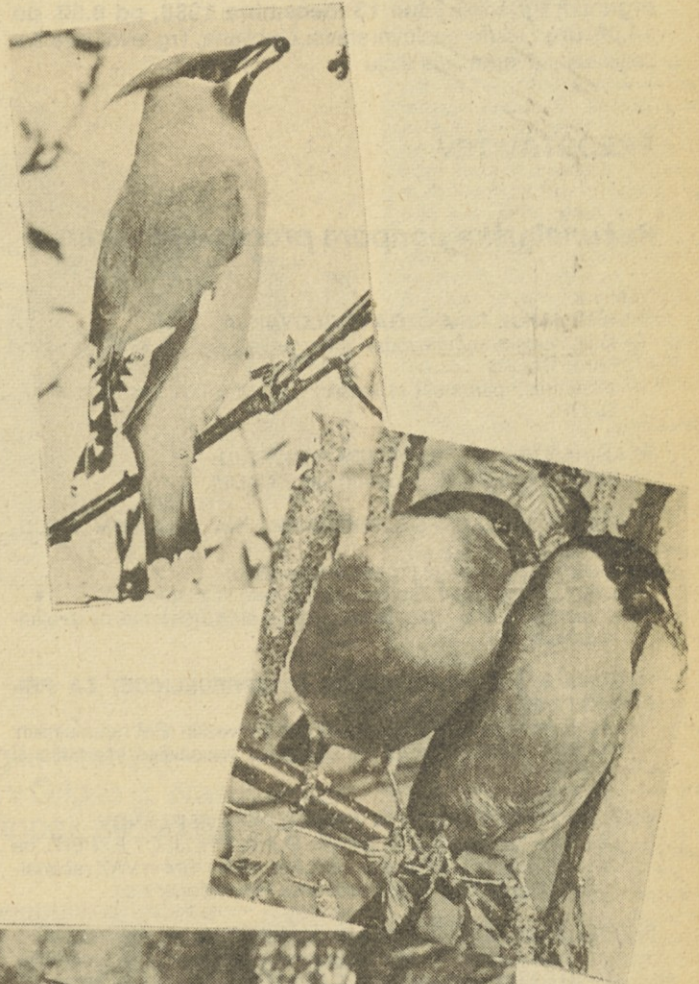
- 1) Streho pokrijemo s slamo ali trsjem. Najlažje pridemo do potrebnega materiala, če ga zbiramo iz »preoblečenih« steklenic (italijansko vino!) To je praktično, ker je material že povezan.
- 2) Slamo pa si lahko preskrbimo na deželi. Povezujemo jo v snope in lepimo na streho, nato jo pristrižemo. Ko prekrijemo vso streho, slamo utrdimo z letvicami, ki jih zabijemo z žebli ali privijemo skozi streho. Pazimo na ustrezno dolžino vijakov in žebeljev.

Hišico postavite že jeseni, da jo ptice spoznajo še pred veliko zmrzaljo in snegom. Izberite mesto, kjer bo pticam omogočen dostop z vseh strani, kar pa naj ne velja za mačke! Zaščitena naj bo pred vetrom in snegom.

S čim pa postrežemo pticam?

V nobenem primeru s slano hrano (kožo od slanine ali ostanki hrane). Prav tako jim škodijo kuhinjski odpadki. Poskrbite za mešano prehrano, tako za tiste ptice, ki se hranijo z zrnjem, kot tudi tiste, ki potrebujejo mehkejšo hrano.

Ščinkavec, žolna, brglez, sinica jedo zrnje sončnic in konoplje, sinice in vrabci ljubijo tudi mastne pogače in kroglice.

Pogače lahko naredite sami: v stopljen goveji loj zamešajte semena sončnic in otrobe. Z maso napolnite manjše posode, ali jo, ko se strdi, narežite na manjše kocke, zavijte v mrežico in obesite na vejo ali hišico. Pripravljeno hrano pa je dobiti tudi v semenarni.

Hišico očistite vsaj enkrat tedensko in po možnosti tudi dezinficirajte, saj tako preprečite nalezljive bolezni. Nevarnost infekcij je še vedno velika v toplih, zimskih dneh.

Pa veliko veselja pri opazovanju ptičjega živčava!

I. S.

Iskra Zorin-Tozd CAOP skupaj s: SOZD Iskra, Ekonomska fakulteta, Intertrade in DO Metalka, Tozd Računalniški inženiring

organizira v torek, dne 13. decembra 1988, od 8.30. do 14.00. ure v Iskrini poslovni stavbi, Ljubljana, Trg revolucije 3, v veliki sejni dvorani v pritličju

PREDSTAVITEV

Računalniška podpora procesu planiranja

Vsebina:

SPREMLJANJE TEKOČEGA POSLOVANJA:

- knjigovodsko računovodski informacijski sistem: KRIS (proizvod MIKE-CAOP);
- ekonomski parametri in kazalci: EKONOMIKA (proizvod MIKE-CAOP).

PLANIRANJE V PROIZVODNEM PODJETJU:

- paket PLANIRANJE (proizvod MIKE-CAOP).

UPORABA LINEARNEGA PROGRAMA NA OSEBNEM RAČUNALNIKU:

- modeli proizvodnega problema planiranja;
- paket LIP (proizvod Ekonomske fakultete in Intertradea);
- primerjava vpliva vrste osebnega računalnika (sistema) na izvajanje paketa LIP.

RAČUNALNIŠKE PREGLEDNICE (RAZPREDELNICE) ZA PRIPRAVO PLANSKIH PODATKOV:

- preglednice na osebnih računalnikih ter velikih IBM računalnikih: paketi SuperCalc (proizvodi) Computer Associates International Inc.).

OBVLADOVANJE ČASOV IN VIROV IZDELAVE PLANOV:

- paketi na osnovi mrežnih planov: SUPERPROJECT EXPERT na osebnih računalnikih ter CA-TELLAPLAN na IBM in VAX računalnikih (proizvod Computer Associates International Inc.).

SISTEMI ZA POMOČ ODLOČANJU V PROCESU PLANIRANJA:

- večdimenzionalni sistem s programskim jezikom četrte generacije: CA-STRATAGEM (proizvod Computer Associates International Inc.).

Predstavitve je namenjena poslovnim, vodilnim in vodstvenim delavcem v OZD ter strokovnjakom v plansko-analitičnih in gospodarskih sektorjih.

Namen predstavitve je trojen: seznaniti prisotne z najsodobnejšimi pristopi v procesu planiranja, prikazati vrhunsko programsko opremo kot podporo procesu planiranja ter omogočiti komercialno povezavo s prodajalci opreme.

Priporočamo obisk več sodelavcev iz iste OZD, ker bo predstavitev delno potekala vzporedno v dveh dvoranah.

Predstavitve bomo izvajali z neposredno projekcijo iz računalnika na veliko platno, preko video monitorjev, povezanih z računalnikom, ter preko diapozitivov in prosojnic.

Cena udeležbe po osebi je 48.000.— din.

Za več kot tri obiskovalce, iz iste delovne organizacije, dajemo 10% popusta.

Informacije in rezervacije obiska: Brijona Krajnc: tel.: 061 213-213, interna 34-74.

— Mene vsakodnevna inflacija sploh ne prizadene: že pol leta nimam niti prebite pare ...

Vabilo

Šahovski društvi ISKRA in SLOGA v Ljubljani prirejata v počastitev dneva JLA že tradicionalni

šahovski dvoboj Iskra — JLA

ki bo v četrtek, dne 15. decembra 1988, ob 17. v prostorih Doma JLA, Ljubljana, Trg OF 13 (nasproti avtobusne postaje v Ljubljani).

Predvidevamo, da bo dvoboj odigran na 50 — 60 deskah, zato vabimo vse ljubitelje šahovske igre, da se te prireditve zanesljivo udeležite!

Mali oglas

15 mesecev star, nerjaveč, nerabljen štedilnik Iskra Corona ugodno prodam.

Prodajam tudi barvni televizor Ei Niš, ekran 61 cm, star 4 leta ter hladilnik Gorenje, star 3 leta — 170 litrski ter malo rabljen. Informacije na tel.: 061 724-116.